

Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης στον Δήμο Αμυνταίου

Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και φοιτητές

Παρουσίαση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Στην παλιά στράτα ανάμεσα στους οικισμούς
Ασπρόγεια – Λέχοβο

Στην παραλίμνια διαδρομή της λίμνης Πετρών

Πέμπτη 13 Μαΐου 2021
17:00 – 19:00

ZOOM και
Facebook Live

Δράση Ε.5. Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

στο Δήμο Αμυνταίου

Αναφορά Ολοκλήρωσης

Θεσσαλονίκη, 17/05/2021

Έφη Γελαστοπούλου, Κοινωνική Λειτουργός, Μεταπτυχιακό στην Ειδική
στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Νίκος Νικήσιανης, Δρ. Βιολογίας

Περιεχόμενα

Εισαγωγικά - Summary	2
Τοποθέτηση πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος και προσανατολισμού	3
Οι πινακίδες που τοποθετήθηκαν στο Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο	4
Οι πινακίδες που τοποθετήθηκαν στο Μονοπάτι της Λίμνης Πετρών	6
Παρουσίαση των Μονοπατιών της Συνύπαρξης	9
Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες της εκδήλωσης	10
Η δομή της παρουσίασης	10
Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης	12
Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες της εκδήλωσης	15
Η δομή της παρουσίασης	15
Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης	17
Παραρτήματα	20
Παράρτημα I: Παρουσίαση στοιχείων συμμετεχόντων της εκδήλωσης των δημοσιογράφων και του γενικού πληθυσμού.	20
Παράρτημα II: Παρουσίαση στοιχείων συμμετεχόντων της εκδήλωσης των εκπαιδευτικών	21
Παράρτημα III: Βεβαίωση συμμετοχής συμμετεχόντων / ουσών	22
Παράρτημα IV: Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις	23
Εκδήλωση για Δημοσιογράφους και Γενικό Πληθυσμό	23
Εκδήλωση για τους Εκπαιδευτικούς	25
Παράρτημα V: Φόρμες που συμπλήρωσαν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες	27
Φόρμα συμμετοχής Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού	27
Φόρμα συμμετοχής Εκπαιδευτικών	30
Φόρμα Αξιολόγησης Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού	33
Αποτελέσματα αξιολόγησης Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού	37
Φόρμα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών	41
Αποτελέσματα αξιολόγησης Εκπαιδευτικών	48
Παράρτημα VI: Φωτογραφικό υλικό από την τοποθέτηση πινακίδων στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης	57
Παράρτημα VII: Δημοσιεύματα για τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης	64
Παράρτημα VIII: Υλικό που συνοδεύει την αναφορά	66

Εισαγωγικά - Summary

Στην παρούσα Αναφορά Ολοκλήρωσης της Δράσης αναφέρονται οι ενέργειες που έχουν γίνει από την ομάδα εργασίας για την τοποθέτηση και προβολή των Μονοπατιών της Συνύπαρξης.

Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η πορεία για την τοποθέτηση των πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος και προσανατολισμού. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι δύο εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν για την προβολή των Μονοπατιών της Συνύπαρξης με αναφορά στα στατιστικά συμμετοχής του κοινού. Στο τρίτο μέρος (Παραρτήματα) συμπεριλαμβάνονται το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων και του φωτογραφικού υλικού. Μαζί με την παρούσα αναφορά επισυνάπτονται το βίντεο προβολής, οι παρουσιάσεις των εκδηλώσεων καθώς και η τελική μορφή των εντύπων και του υλικού των πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος.

This Action Completion Report lists the actions taken by the working group for the placement and the promotion of the Paths of Coexistence.

The first part presents the process for the placement of the environmental interpretation boards and orientation signs.

The second part presents the two events that took place for the promotion of the Paths of Coexistence with reference to the statistics of the participants.

The third part (Annexes) includes all of the evidence and of the photographic material.

Attached to this report is the video of the screening, the presentations of the events as well as the final form of the forms and the material of the environmental interpretation signs.

Τοποθέτηση πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος και προσανατολισμού

Η τοποθέτηση των πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος και προσανατολισμού τοποθετήθηκαν στο μονοπάτι κατά την περίοδο 25 έως και 28 Απριλίου 2021. Η καθυστέρηση αρχικά οφείλεται στην ανταπόκριση και στη λήψη των απαραίτητων αδειών από τις Αρμόδιες Υπηρεσίες (Δασαρχείο, Υπηρεσία Αρχαιοτήτων κ.ο.κ.). Για την αδειοδότηση περί των δύο μονοπατιών συντάχθηκε μελέτη η οποία εγκρίθηκε στις 11/11/2020. Ακολούθησαν οι περιορισμοί των μετακινήσεων λόγω των μέτρων περί απαγόρευσης μετακινήσεων που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας Covid-19.

Φωτογραφία 1: Θεματική πινακίδα στο Μονοπάτι στη Λίμνη Πετρών.

Οι πινακίδες που τοποθετήθηκαν στο Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Το μονοπάτι έχει σημειωθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Στα μονοπάτια της Συνύπαρξης». Το πρόγραμμα υλοποιεί η Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιτώ» και εντάσσεται στο έργο LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Μέσα από τη συμμετοχή τους, οι μαθητές/τριες ή οι επισκέπτες της περιοχής ενημερώνονται για την άγρια ζωή, για τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη.

Το υποστηρικτικό υλικό είναι διαθέσιμο στη σελίδα της callisto.gr

Το μονοπάτι ακολουθεί την παλιά στράτα που ένωνε τα Ασπρόγεια με το Λέχοβο.

Η προτεινόμενη διαδρομή ξεκινά από την πλατεία του όμορφου, πετρόκτιστου χωριού, διασχίζει τους πλακόστρωτους δρόμους του και κατηφορίζει νότια, προς τους παλιούς κήπους, τους οπωρώνες και τα χωράφια. Από εκεί, ακολουθούμε ένα μικρό αγροτικό χωματόδρομο, διασχίζοντας μία ποικιλία αγροτικών και δασικών οικοτόπων, όπως βοσκόλιβαδα, συστάδες οπωροφόρων δέντρων, παλιά χωράφια και δασύλλια, κυρίως με βελανιδιές και άλλα φυλλοβόλα είδη. Πρόκειται για ένα τυπικό βιότοπο της Καφέ Αρκούδας, η οποία έχει σημαντική παρουσία στην περιοχή. Στη συνέχεια παίρνουμε το παλιό, πέτρινο μονοπάτι και μπαίνουμε στο δάσος της οξιάς, το οποίο καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της διαδρομής. Αφού περνάμε από την παλιά βρύση, καταλήγουμε στο χώρο αναψυχής του Προφήτη Ηλία, πάνω από το Λέχοβο. Η διαδρομή μας προσφέρει αφορμές να σκεφτούμε και να συζητήσουμε για θεματικές όπως η **κτηνοτροφία** και η σχέση της με την άγρια ζωή, η παρουσία της **αρκούδας**, τα **δάση** και ο **άνθρωπος** και η **ιστορία** των χωριών της περιοχής.

*Υποστηρίχθηκε από τον Δήμο Αμύνταιου με τη συνεργασία της οργανωτικής ομάδας LIFE της Περιβαλλοντικής Οργάνωσης «Καλλιτώ» και της Ομάδας «Καλλιτώ» στο πλαίσιο του έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου».

Πινακίδα έναρξης Μονοπατιού Συνύπαρξης από τα Ασπρόγεια στο Λέχοβο

Η ορεινή κτηνοτροφία και γεωργία

Η ορεινή, εκτατική κτηνοτροφία και η γεωργία διαμόρφωσαν για αιώνες το τοπίο στα βουνά της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Τα μεγάλα κοπάδια των αιγοπροβάτων συντέλεσαν στη δημιουργία εκτενών λιβαδιών, στα οποία βρήκαν καταφύγιο και πλήθος άλλων ειδών φυτών και ζώων.

Από τη σύγκρουση...

Η άγρια ζωή έπρεπε να προσαρμοστεί σε αυτή την κατάσταση. Η αρκούδα για παράδειγμα, έμαθε να αναζητά μεγάλο μέρος της τροφής της ανάμεσα στα χωριά και τα χωράφια των ανθρώπων. Φρούτα, σιτηρά, αλλά και μέλι, αποτελούν μέρος του διατροφολογίου της, προκαλώντας βέβαια αντίστοιχες απώλειες στους παραγωγούς. Δυστυχώς, οι ζημιές αυτές αποτελούν συχνά την αφορμή για παράνομες θανατώσεις, κυρίως με δηλητηριασμένα δολωμάτια.

...στη συνύπαρξη

Η μακρά παράδοση συνύπαρξης άγριας ζωής και κτηνοτροφίας μπορεί και σήμερα να συνεχιστεί, με την υιοθέτηση και επιδότηση των κατάλληλων μέτρων πρόληψης από τις ζημιές, όπως είναι η σωστή φύλαξη και ο νυκτερινός ενσταυλισμός των ζώων, τα κατάλληλα σκυλιά φύλαξης (σαν τον ελληνικό ποιμενικό), οι ηλεκτροφόρες περιφράξεις στα μελίσσια και τα μαντριά, αλλά και με τη δίκαιη αποζημίωση των ζημιών από τον ΕΛΓΑ.

*Υποστηρίχθηκε από τον Δήμο Αμύνταιου με τη συνεργασία της οργανωτικής ομάδας LIFE της Περιβαλλοντικής Οργάνωσης «Καλλιτώ» και της Ομάδας «Καλλιτώ» στο πλαίσιο του έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου».

Θεματική Ενότητα: Αγροτική παραγωγή κι άγρια ζωή

2 Η Καφέ Αρκούδα

Μονοπάτια της Συνύληψης

Η Καφέ Αρκούδα είναι το πιο μεγαλόσωμο άγριο θηλαστικό των ευρωπαϊκών βουνών. Το ύψος των ενήλικων ζώων φτάνει το 1 μ., ενώ το βάρος τους κυμαίνεται από 70 έως και 350 κιλά. Θεωρείται ζώο με εξαιρετική ευφυΐα, καλή μνήμη, σύνεση, αλλά και περιέργεια.

Η διαίτα της αρκούδας

Οι αρκούδες των ελληνικών βουνών προτιμούν τις φυτικές τροφές, οι οποίες αποτελούν το 85% του διαιτολογίου της. Τρέφονται έτσι με όλους τους διαθέσιμους καρπούς του δάσους: βατόμουρα, κορόμηλα, κεράσια, μήλα, ακαδία, σμέουρα, καρπούς αγριοτριανταφυλλιάς, αγριοφράουλες. Συμπληρώνουν επίσης τη διατροφή τους με μέλι, μικρά και μεγάλα θηλαστικά, χελώνες, αλλά και έντομα και μικρά ασπόνδυλα.

Στα ίχνη της...

Κατά μήκος της διαδρομής μας, είναι πιθανό να συναντήσουμε τις χαρακτηριστικές πατημασιές της αρκούδας. Το μέγεθός τους θα δείξουν αν πρόκειται για ενήλικο ζώο ή για κάποιο νέο αρκούδακι.

Πολλά ίχνη επίσης αφήνει η αρκούδα κατά την αναζήτηση της τροφής της: αποδογυρίζει πέτρες για να φάει ασπόνδυλα κι έντομα, σπάει κλαδιά από οπωροφόρα, αφήνει πάνω στα μονοπάτια τα κόπρανά της, το περιεχόμενο των οποίων θα μας αποκαλύψει και τις διατροφικές της συνήθειες.

Αν βρεθεί στο δρόμο μας;

Οι αρκούδες έχουν συνηθίσει τη συμβίωση με τον άνθρωπο και δεν έχουν λόγο να είναι επιθετικές. Αν τύχει να βρεθούν κοντά μας, το πιο πιθανό είναι να μας αντιληφθούν αυτές και να απομακρυνθούν πρώτες. Σε κάθε περίπτωση, εμείς δεν έχουμε παρά να μεινουμε διακριτικοί και να παρατηρούμε ήρεμα και χωρίς θόρυβο.

*Υποστηθισμένο από την Ελλάδα για τη συνεργασία της περιφερειακής ομάδας LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το πρόγραμμα "Προστασία και βιώσιμη διαχείριση των βουνών" (2007-2013) στο πλαίσιο του προγράμματος "Περιβάλλον και Ανάπτυξη" (2007-2013) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θεματική Ενότητα: Η Καφέ Αρκούδα

3 Τα δάση κι ο άνθρωπος

Μονοπάτια της Συνύληψης

Τα δάση καλύπτουν πια το μεγαλύτερο μέρος της Βόρειας Πίνδου.

Χαμηλά στις κοιλάδες και τις ρεματιές αναπτύσσονται παραποτάμια δάση από ιτιές, σκληθρα, σφενδάμια, φλαμουριές, πλατάνια και φτελιές. Λίγο ψηλότερα, κυριαρχούν τα διάφορα είδη της βελανιδιάς, μαζί με άλλα φυλλοβόλα δέντρα, όπως οι γαύροι, οι οστριές και τα σπυροφόρα. Η μεγαλύτερη έκταση, πάνω από τα 1000 μ. υψόμετρο, καλύπτεται από τα μεγάλα παραγωγικά δάση Μαύρης Πεύκης ή -όπως εδώ- Οξιάς.

Τα δάση των φυλλοβόλων, όπως αυτά που συναντάμε στη διαδρομή μας, έχουν μεγάλη οικολογική αξία. Η οξιά και η βελανιδιά είναι φιλόξενα είδη, επιτρέποντας την ανάπτυξη πολλών άλλων φυτών, δέντρων και θάμνων. Χάρη στους καρπούς τους αποτελούν τον αγαπημένο βιότοπο πολλών άγριων ζώων, όπως η αρκούδα και το αγριογούρουνο.

Οι οξιές κι οι βελανιδιές είχαν πάντα μεγάλη σημασία για τις ορεινές κοινότητες, παρέχοντας καυσόξυλα για θέρμανση και τροφή για τα ζώα. Έτσι, τα δάση γύρω από το κάθε χωριό παραμέναν ανοιχτά και προσβάσιμα. Τις τελευταίες δεκαετίες ωστόσο, ο δραστηκός περιορισμός αυτών των δραστηριοτήτων και η μερική εγκατάλειψη των ορεινών χωριών έχει οδηγήσει σε δάσωση των παλιών βοσκοτοπιών, χωραφιών και οπωρώνων.

Αυτή η γρήγορη αναδάσωση όμως, δεν είναι πάντα ωφέλιμη για τη βιοποικιλότητα και την άγρια ζωή. Τα ανοίγματα στο δάσος που δημιουργήθηκαν από την παρουσία και τη δραστηριότητα του ανθρώπου, όπως τα βοσκολίβαδα, τα ξέφωτα και τα ορεινά χωράφια, προσφέρουν χώρο σε πλήθος μικρότερων και μεγαλύτερων φυτών, που δεν μπορούν να ζήσουν στη σκιά -μεταφορικά και κυριολεκτικά- των κυρίαρχων δασικών δέντρων, αυξάνοντας έτσι τη συνολική ποικιλία των φυτών και μαζί τους και των ζώων.

*Υποστηθισμένο από την Ελλάδα για τη συνεργασία της περιφερειακής ομάδας LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το πρόγραμμα "Προστασία και βιώσιμη διαχείριση των βουνών" (2007-2013) στο πλαίσιο του προγράμματος "Περιβάλλον και Ανάπτυξη" (2007-2013) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θεματική Ενότητα: Τα δάση κι ο άνθρωπος

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, τα ζώα και τα φυτά, τα πετρώματα και τα ποτάμια, προσέφεραν για αιώνες χώρο και πόρους στις κοινότητες των ανθρώπων. Τα χωριά της περιοχής αναπτύχθηκαν λοιπόν σε αυτόν τον τόπο, με βάση την κτηνοτροφία, τη μικρή ορεινή γεωργία, την υλοτομία, αλλά και το εμπόριο, τη βιοτεχνία και «φυσικά» το χτίσιμο με την πέτρα.

Οι δραστηριότητες αυτές διαμόρφωσαν για αιώνες το τοπίο, με έναν τρόπο που δε μπορείς να διακρίνεις πια τι είναι «φυσικό» και τι «τεχνητό». Σήμερα, τα εγκαταλελειμμένα απομεινάρια αυτής της αγροτικής ζωής, οι σπιρώνες, τα χωράφια, οι πεζούλες, οι στράτες, αποτελούν πολύτιμα, οικολογικά και κοινωνικά στοιχεία του τοπίου, στηρίζοντας τόσο την ιστορική μνήμη, όσο και την άγρια ζωή.

Τα **Ασπρόγεια**, τα οποία λέγονταν παλιότερα Στρέμπενο, είναι χτισμένα σε υψόμετρο περίπου 860 μέτρων. Οι κάτοικοι φτάνουν τους 209, ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες ο αριθμός αυτός αυξάνεται. Οι κύριες δραστηριότητές τους είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία και η υλοτομία. Χτίστηκαν κατά το τέλος του 17ου αιώνα. Οι πρώτοι κάτοικοι φτάσανε εδώ από την Ήπειρο, τη Θεσσαλία και αλλού, καθώς η περιοχή, λόγω της μορφολογίας της, προσέφερε ένα ασφαλές καταφύγιο. Κάποιοι αναφέρουν ότι το όνομα του χωριού αρχικά ήταν Στερέβενο (στερέα γη), ενώ κάποιοι άλλοι υποστηρίζουν ότι εξαρχής το χωριό πήρε το όνομα Στρέμπενο (επειδή το χώμα γυαλίζει στρέμπρο – ασήμι).

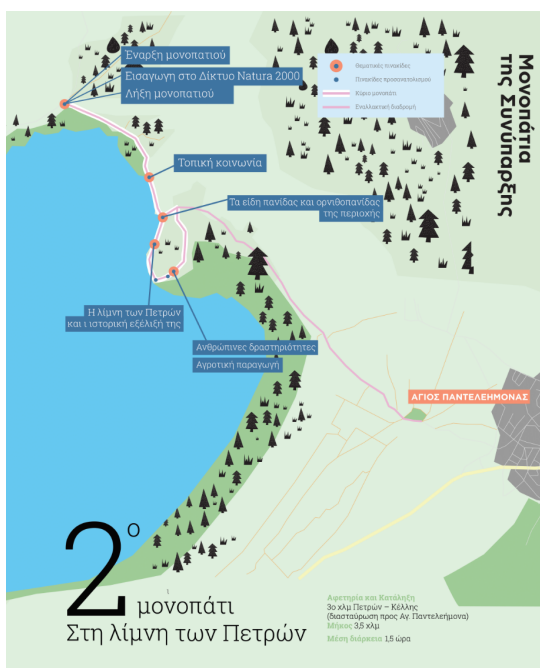
Το **Λέχοβο** είναι χτισμένο σε υψόμετρο 917 μέτρων και οι κάτοικοι του φτάνουν τους 1.115. Εδώ κι αιώνες, το Λέχοβο θεωρείται ένα σπουδαίο μαστοροχώρι, ενώ ακόμα κι σήμερα το χτίσιμο με την πέτρα –και όχι μόνο– αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες των κατοίκων του. Πολλοί κάτοικοι ασχολούνται ακόμα με γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, ενώ κάποιοι εργάζονται στην υλοτομία και τη μελισσοκομία. Και για το Λέχοβο αναφέρεται ότι ιδρύθηκε από άτομα που μετακινήθηκαν προς την περιοχή αναζητώντας ασφάλεια. Η ιστορική διαδρομή του χωριού ξεκινά τουλάχιστον από το 1481, όταν σε Οθωμανικό χειρόγραφο αναφέρεται με την ονομασία Έλκοβο.

*Υποστηρίχθηκε από το ΚΑΠ/ΚΑΜ με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη βοήθεια του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Κλιματικής και Ενέργειας (ΥΠΕΚΕ) και της Περιφέρειας Αιγαίου, με τη βοήθεια του LIFE και Natura 2000 της Περιφέρειας Αιγαίου (ΠΕΠ/ΠΕΡΑ) και της Περιφέρειας Αιγαίου (ΠΕΠ/ΠΕΡΑ).

Θεματική Ενότητα: Η ζωή στα χωριά της περιοχής

Οι πινακίδες που τοποθετήθηκαν στο Μονοπάτι της Λίμνης Πετρών

Το μονοπάτι έχει σημαίνει στο πλαίσιο του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Στα μονοπάτια της Συνύπαρξης». Το πρόγραμμα υλοποιεί η Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» και εντάσσεται στο έργο LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Μέσα από τη συμμετοχή τους, οι μαθητές/τριες ή οι επισκέπτες της περιοχής ενημερώνονται για την άγρια ζωή, για τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περιπλοκούς τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη. Το υποστηρικτικό υλικό είναι διαθέσιμο στη σελίδα της callisto.gr.

Η προτεινόμενη διαδρομή αποτελεί μία παραλίμνια περιήγηση στη λίμνη των Πετρών. Ξεκινά από τον κεντρικό χωματόδρομο, τον οποίο αφήνουμε μετά από 1,5 χλμ, για να μπούμε σε μικρότερο, δευτερεύοντα δρόμο. Ο δρόμος αυτός ακολουθεί μια μικρή κερανόση ως την άκρη της, όπου συναντάμε ένα μικρό εκκλησάκι και μία βραχώδη έξαρση με πανοραμική θέα. Στη συνέχεια, επιστρέφουμε προς τον κεντρικό χωματόδρομο, διασχίζοντας χωράφια και σπιρώνες. Από εκεί γυρίζουμε στο αρχικό σημείο, μετά από 2.300 μ. Η διαδρομή προσφέρει αφορμές να σκεφτούμε και να συζητήσουμε για θεματικές όπως το Δίκτυο Natura 2000 την τοπική κοινότητα, τους προστατευόμενους οικοτόπους, τα πουλιά της λίμνης, την ιστορία των λιμνών και τις καλλιέργειες της περιοχής.

Το Δίκτυο Natura 2000

Οι οικοτόποι και τα είδη προτεραιότητας

Η λίμνη Πετρών έχει συμπεριληφθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000, χάρη στους σημαντικούς οικοτόπους που απαντώνται στις όχθες της, αλλά και της πλούσιας ορνιθοπανίδας που βρίσκεται καταφύγιο σε αυτούς. Οι περιοχές που εντάσσονται στο Δίκτυο επιλέγονται ώστε να «εκπροσωπούν» όλους τους σημαντικούς τύπους οικοτόπων και να προστατεύουν τα σημαντικά είδη, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην περιοχή των Πετρών προστατεύεται μία μεγάλη ποικιλία οικοτόπων, από τα νερά της λίμνης με τη βλάστηση του βυθού, ως τα παρόχθια αβυσσάλια με ιτιές και λεύκες και από τα υγρά παραλίμνια λιβάδια ως τις έληδες, στεπώδεις εκτάσεις στους γύρω λόφους. Τα είδη προτεραιότητας είναι 5 ένα θηλαστικό, ο λαγός γρος, 2 αμφίβια, ο τρίτυνας και η κτρινομοιμνίνα, η μεσογειακή χελώνα κι ένα μικρό, ποώδες φυτό. Σημειώνεται ακόμα η παρουσία λίκου, 2 φιδιών, ενός είδους ψαριού (το Τυλινάρι) αλλά και δύο σπάνιων πεταλούδων!

*Υποστηρίχθηκε από το ΚΑΠ/ΚΑΜ με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη βοήθεια του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Κλιματικής και Ενέργειας (ΥΠΕΚΕ) και της Περιφέρειας Αιγαίου, με τη βοήθεια του LIFE και Natura 2000 της Περιφέρειας Αιγαίου (ΠΕΠ/ΠΕΡΑ) και της Περιφέρειας Αιγαίου (ΠΕΠ/ΠΕΡΑ).

Πινακίδα έναρξης Μονοπατιού Συνύπαρξης στη Λίμνη Πετρών

Θεματική Ενότητα: Η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και οι τοπικές κοινωνίες

Οι ίδιες εκτάσεις που χαρακτηρίζονται σημαντικοί οικότοποι –και φιλοξενούν σπάνια ή κινδυνεύοντα είδη– αποτελούν ταυτόχρονα και το πεδίο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων

της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, της αλιείας, του τουρισμού, των μετακινήσεων, της βιομηχανίας.

Η προστασία των φυσικών οικοτόπων και της άγριας ζωής επιβάλλει αναγκαστικά κάποιους περιορισμούς και κάποιους όρους στις ανθρώπινες, παραγωγικές δραστηριότητες.

Οι περιορισμοί αυτοί γεννούν πολλές φορές συγκρούσεις ανάμεσα σε κοινωνικά κομμάτια και φορείς που προκρίνουν διαφορετικές χρήσεις γης.

Στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα, στο Δίκτυο Natura 2000 έχουν ενταχθεί 419 περιοχές, ενώ άλλες 100 είναι υποψήφιες προς ένταξη.

Η συνολική έκταση των ήδη ενταγμένων περιοχών ανέρχεται σε 4.294.205 εκτάρια και καλύπτει το 27,2% της κερσαίας χώρας και το 6,1% των χερσαίων υδάτων.

Παρά τις σχετικές φήμες, η ένταξη μιας περιοχής στο Δίκτυο δεν συνεπάγεται αυτόματα κάποιες απαγορεύσεις ή κάποιο ειδικό καθεστώς προστασίας. Σύμφωνα με τη νομοθεσία (3937/2011), για τη θεσμοθέτηση και διαχείριση κάθε προστατευόμενης περιοχής του δικτύου χρειάζονται Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη και Σχέδιο Διαχείρισης, όπου ορίζεται τι χρήσεις επιτρέπονται σε κάθε ζώνη.

Περιβαλλοντική προστασία δεν σημαίνει μόνο απαγορεύσεις

Σημαίνει βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και άρα άμβλυνση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τόσο για τη φύση όσο και για τον άνθρωπο. Επίσης, σημαίνει διαβούλευση, συζήτηση, ισορρόπηση των διαφορετικών αναγκών της κοινωνίας και της φύσης. Άλλωστε, οι ήπιες παραγωγικές δραστηριότητες, η γεωργία, η κτηνοτροφία, η υλοτομία, η αλιεία, συνιστούν αναπόσπαστο μέρος των φυσικών διεργασιών διαμόρφωσης του τοπίου – και η βίαιη διακοπή τους απειλεί τόσο τον άνθρωπο, όσο και τη φύση.

*Υποστηρίχθηκε από την Ελλάδα και με τη συνεργασία της αρμοδιότητας μέσω LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα "Προστασία της Άγριας Ζωής" χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό κράτος. Το πρόγραμμα "Προστασία της Άγριας Ζωής" χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό κράτος.

Θεματική Ενότητα: Τα πουλιά της λίμνης

Αυτά που ξεχωρίζουν πάντα από την άγρια ζωή σε μία λίμνη, είναι τα πουλιά. Κι αντίστροφα, οι υγρότοποι είναι πολύ σημαντικοί για την ορνιθοπανίδα, καθώς προσφέρουν ασφαλή ενδιαιτήματα για φωλεοποίηση, διαχείμαση, αλλά και σταθμούς ξεκούρασης και διατροφής κατά τη μετανάστευση.

Στη λίμνη των Πετρών έχουν παρατηρηθεί περισσότερα από εneνήντα είδη πουλιών, πολλά από τα οποία χρήζουν προστασίας. Στην περιοχή απαντάται μεικτή αποικία ερωδιών και λαγγόνας, αλλά και ποικιλία ειδών πάπιας, όπως η πρασινοκέφαλη πάπια, η χουλιαρόπαπια, το κικίρι, η βαρβάρα και η σπάνια βαλτόπαπια. Επίσης, μπορούμε να συναντήσουμε πλήθος άλλων πουλιών, όπως τη νερόκοτα, το λευκό πελαργό, τη χουλιαρομύτα, τη χαλκόκοτα, τον τσαλαπετεινό, τη χαλκοκουρούνα, τη γερακίνα, το φιδαιετό αλλά και βουτηχτάρια, γλαρόνια και κελιδόνια.

*Υποστηρίχθηκε από την Ελλάδα και με τη συνεργασία της αρμοδιότητας μέσω LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα "Προστασία της Άγριας Ζωής" χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό κράτος. Το πρόγραμμα "Προστασία της Άγριας Ζωής" χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό κράτος.

3 Οι λίμνες της Μακεδονίας

Μονοπάτια της Συνύληψης

Οι τέσσερις λίμνες του Δήμου Αμυνταίου θεωρούνται υπόλειμμα της παλιάς λίμνης Εορδαίας, η οποία αναφέρεται ότι έφτανε τα 1.000 τετραγωνικά κλμ., με μέγιστο βάθος τα 250 μ.

Η πλούσια βλάστηση που αναπτυσσόταν γύρω από τις λίμνες, δημιούργησε διαδοχικά στρώματα αποθέσεων βιολογικού υλικού, τα οποία με την πάροδο των αιώνων μετατράπηκαν στα σημερινά κοιτάσματα λιγνίτη. Χάρη στις λίμνες και τις εύφορες πεδιάδες γύρω τους, η περιοχή αυτή κατοικείται συνεχόμενα, από τη πρώιμη Νεολιθική εποχή (7η και 6η χιλιετία π.Χ.), ως σήμερα.

Σήμερα, η λίμνη Βεγορίτιδα, τροφοδοτείται από νερά της βροχής και του χιονιού, με τη βοήθεια χειμάρρων, ρυακιών, ποταμών και με σημαντικό αριθμό υπολίμνιων πηγών.

Η Λίμνη των Πετρών τροφοδοτείται επίσης από νερά βροχής και χιονιού, καθώς και με το νερό από τη λίμνη Χειμαδίτιδα, μέσω τάφρου. Ταυτόχρονα, μέσω φυσικής τάφρου αλλά και τεχνητής υπόγειας σήραγγας, επικοινωνεί με τη λίμνη Βεγορίτιδα, στην οποία διοχετεύει μεγάλες ποσότητες νερού.

*Υποστηρίχθηκε από την Ελλάδα και με τη συνεργασία της περιφέρειας μέσω LEADER της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Περιφέρειας Μακεδονίας και άλλων φορέων. *Επιπλέον με βάση την προκήρυξη LEADER από το 2014 και LEADER Action 2020 της Περιφέρειας Μακεδονίας (ΕΠΕΑΕΚ).

Θεματική Ενότητα: Οι λίμνες της Μακεδονίας

4 Οι καλλιέργειες της περιοχής

Μονοπάτια της Συνύληψης

Ο Δήμος Αμυνταίου είναι μια αγροτική περιοχή, καθώς οι αγροτικές εκτάσεις και τα βοσκότοπα καταλαμβάνουν τα 2/3 της συνολικής επιφάνειας του Δήμου. Περίπου 1.300 άτομα, το 1/3 του ενεργού πληθυσμού του Δήμου, δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

Τα περισσότερα χωράφια είναι καλλιεργημένα με σιτάρι, καλαμπόκι και άλλα σιτηρά. Άλλες σημαντικές καλλιέργειες είναι τα ζαχαρότευτλα, οι πατάτες, τα όσπρια και φυσικά τα οπωροφόρα δέντρα: αμυγδαλιές (όπως αυτές γύρω μας), ροδακινιές, αχλαδιές, μηλιές και κερασιές. Από την αγροτική παραγωγή της περιοχής ξεχωρίζει ακόμα μία σειρά από τοπικά προϊόντα, τα οποία χαρακτηρίζουν συγκεκριμένους οικισμούς ή και περιοχές του Δήμου Αμυνταίου, όπως οι βέργες και τα φασόλια στο Βαρίκο, τα σπαράγγια στον κάμπο της Βεγόρας, τα κρεμμύδια στις Πέτρες, οι πιπεριές στον Αετό, οι πατάτες στο Σκλήβρο.

Η πιο χαρακτηριστική καλλιέργεια της περιοχής όμως είναι τα αμπέλια. Η κυρίως αμπελοοικονομική ζώνη του Δήμου βρίσκεται ακριβώς εδώ, ανάμεσα στις λίμνες Πετρών και Βεγορίτιδας. Έχει μάλιστα χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ονομασίας Προελεύσεως Ανώτερης Ποιότητας Κρασιού Αμυνταίου (Ο.Π.Α.Π - V.Q.P.R.D.). Η κύρια ποικιλία της ζώνης είναι το Ξινόμαυρο.

Τα ενεργά, αλλά και τα εγκαταλελειμμένα χωράφια, αποτελούν ταυτόχρονα αναπόσπαστο στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος. Οι καλλιέργειες, όταν γίνονται με ήπιο τρόπο, χωρίς κατασπατάληση του νερού ή υπερφόρτωση του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα με χημικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα, κρατούν ζωντανή τη γη και προστατεύουν από τη διάβρωση.

Στις καλλιέργειες αυτές βρίσκουν καταφύγιο πλήθος μικρά και μεγαλύτερα ζώα, από το Λαγόγυρο, ως τους πελαργούς και τους ερωδιούς που κυνηγάνε μικρά ερπετά και ασπόνδυλα στα οργωμένα χωράφια. Τα ίδια τα καλλιεργούμενα είδη και ιδιαίτερα οι τοπικές, παραδοσιακές ποικιλίες, όπως αυτές των αμπελιών και των δέντρων, αποτελούν ένα σημαντικό απόθεμα αγροτικής βιοποικιλότητας και ένα πολύτιμο κεφάλαιο για την αγροτική παραγωγή.

*Υποστηρίχθηκε από την Ελλάδα και με τη συνεργασία της περιφέρειας μέσω LEADER της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Περιφέρειας Μακεδονίας και άλλων φορέων. *Επιπλέον με βάση την προκήρυξη LEADER από το 2014 και LEADER Action 2020 της Περιφέρειας Μακεδονίας (ΕΠΕΑΕΚ).

Θεματική Ενότητα: Οι καλλιέργειες της περιοχής

Παρουσίαση των Μονοπατιών της Συνύπαρξης

Στον αρχικό σχεδιασμό της Δράσης είχε προγραμματιστεί να γίνουν περιηγήσεις στα δύο Μονοπάτια της Συνύπαρξης τόσο με Δημοσιογράφους όσο και με Εκπαιδευτικούς. Λόγω της συνέχισης των μέτρων για την πανδημία Covid-19 οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά. Για να μπορεί να γίνει η παρουσίαση με τον όσο το δυνατόν καλύτερο τρόπο μετά την τοποθέτηση των πινακίδων πραγματοποιήθηκε λήψη βίντεο το οποίο στόχευε στην παρουσίαση των μονοπατιών ώστε το κοινό των εκδηλώσεων να μπορεί να μεταφερθεί “εικονικά” σε αυτά.

Το βίντεο να σημειωθεί ότι θα είναι διαθέσιμο στο κοινό και μετά τη λήξη του προγράμματος κάτι που θα μπορεί να συμβάλει στη διάχυση της ενημέρωσης και της πρόσκλησης επισκεπτών και μαθητών/μαθητριών σε αυτά.

Οι δύο εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στις 13/05/2021. Η πρώτη είχε στόχο τους δημοσιογράφους αλλά και το γενικό πληθυσμό και παρουσίασε τόσο τα δύο Μονοπάτια της Συνύπαρξης όσο και το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε για αυτά.

Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης στον Δήμο Αμυνταίου

Παρουσίαση του προγράμματος
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Πέμπτη 13 Μαΐου 2021
13:30 – 14:30

ZOOM και
Facebook Live

Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες της εκδήλωσης

Η εκδήλωση ανακοινώθηκε μέσα από Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Δελτίου Τύπου, αποστολής προσκλήσεων σε Υπηρεσίες και Συλλόγους της περιοχής που έλαβε χώρα η Δράση.

Σε αυτή δήλωσαν συμμετοχή 33 άτομα μέσα από τη Φόρμα Συμμετοχής που δημιουργήθηκε.

Συνολικά παρακολούθησαν την εκδήλωση 28 άτομα. Ακολουθούσε Φόρμα Αξιολόγησης την οποία και συμπλήρωσαν 6 άτομα.

Η δομή της παρουσίασης

Παρουσίαση του Έργου LIFE AMYBEAR

Παρουσίαση της Δράσης Ε.5. Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Προβολή βίντεο παρουσίασης των Μονοπατιών της Συνύπαρξης

Παρουσίαση του θεωρητικού υποβάθρου του Περιβαλλοντικού Προγράμματος

Παρουσίαση των Μονοπατιών της Συνύπαρξης

Ακολούθησε συζήτηση με τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες.

Στο σύνολο των συμμετεχόντων στάλθηκε το εκπαιδευτικό υλικό, οι παρουσιάσεις και βεβαίωση συμμετοχής.

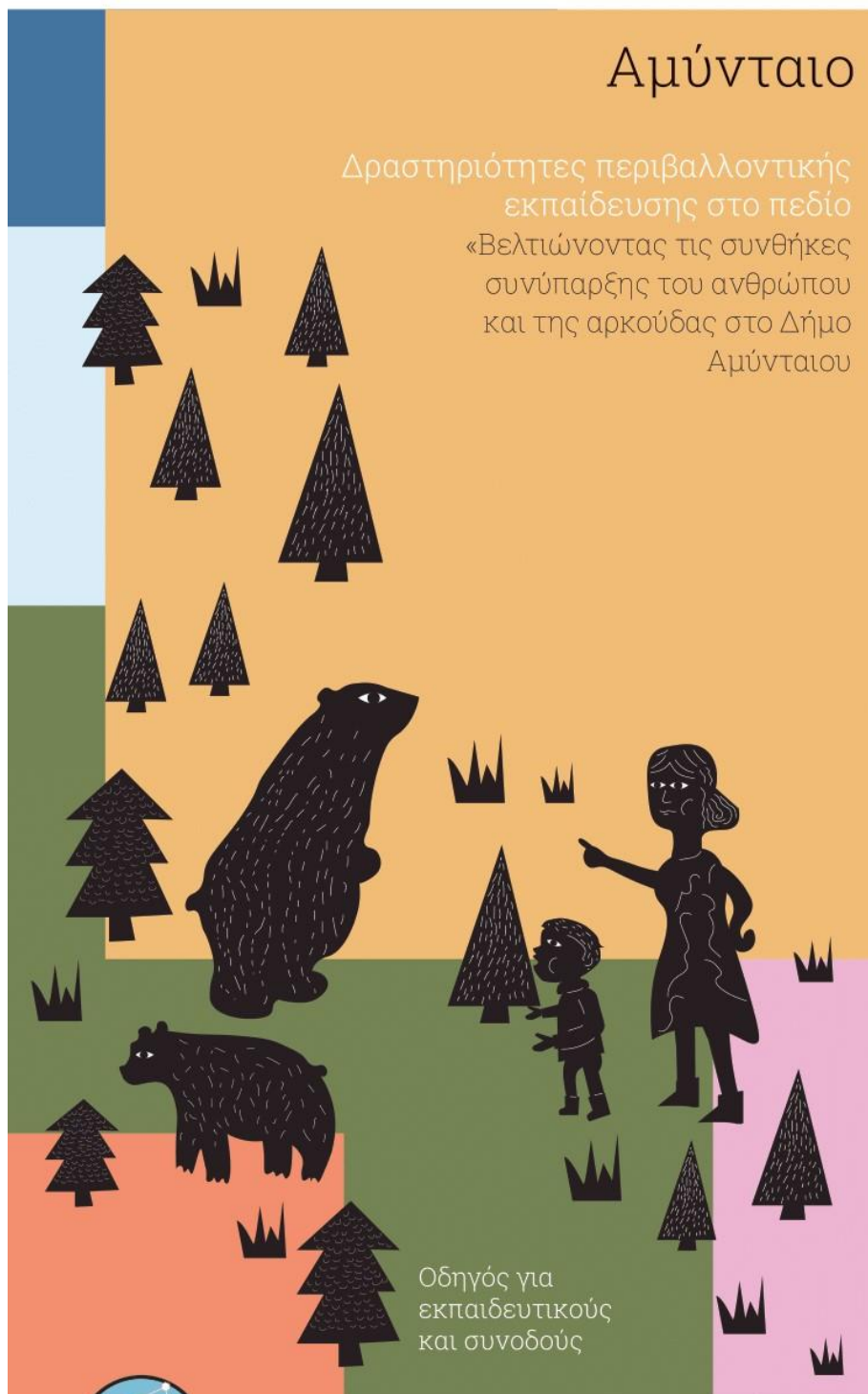
01

ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗΣ

Αμύνταιο

Δραστηριότητες περιβαλλοντικής
εκπαίδευσης στο πεδίο

«Βελτιώνοντας τις συνθήκες
συνύπαρξης του ανθρώπου
και της αρκούδας στο Δήμο
Αμύνταιου

Οδηγός για
εκπαιδευτικούς
και συνοδούς

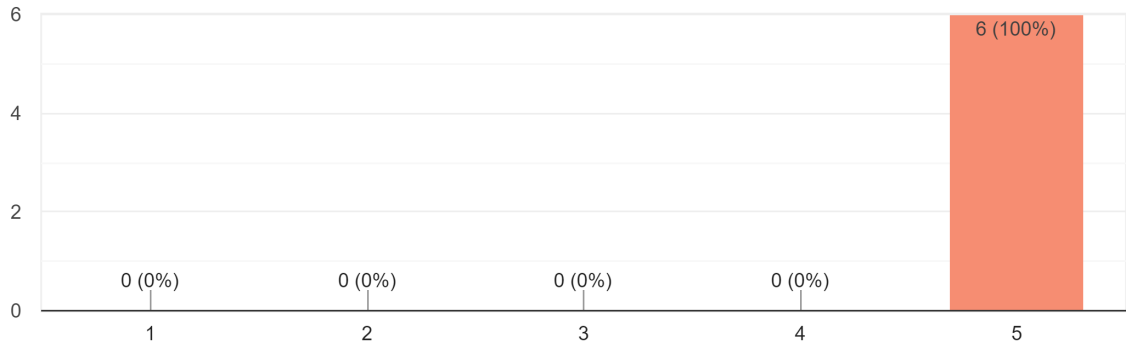

Υλοποιήθηκε από την Καλλιστώ με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Πράσινου Ταμείου και ιδίους πόρους

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης

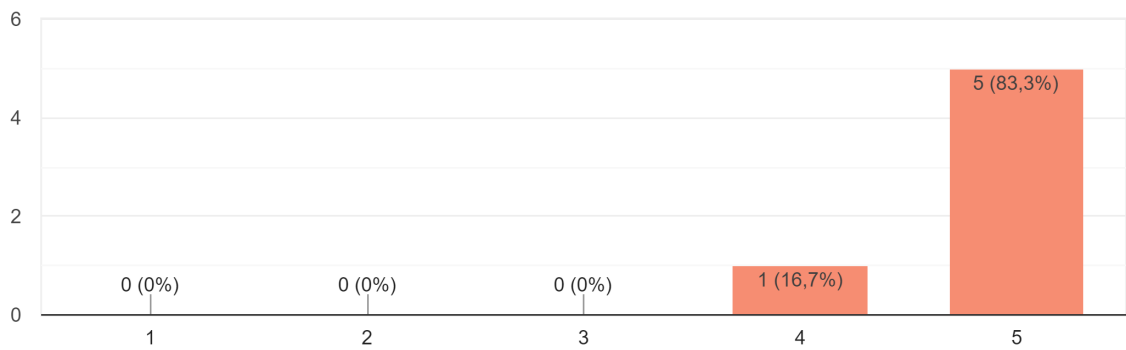
Η θεματολογία της εκδήλωσης ήταν κατάλληλη;

6 απαντήσεις

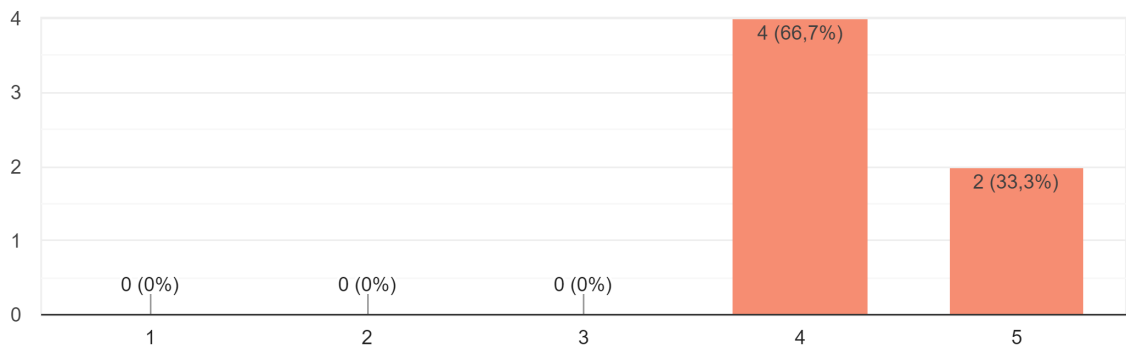
Οι στόχοι της εκδήλωσης ήταν ξεκάθαροι;

6 απαντήσεις

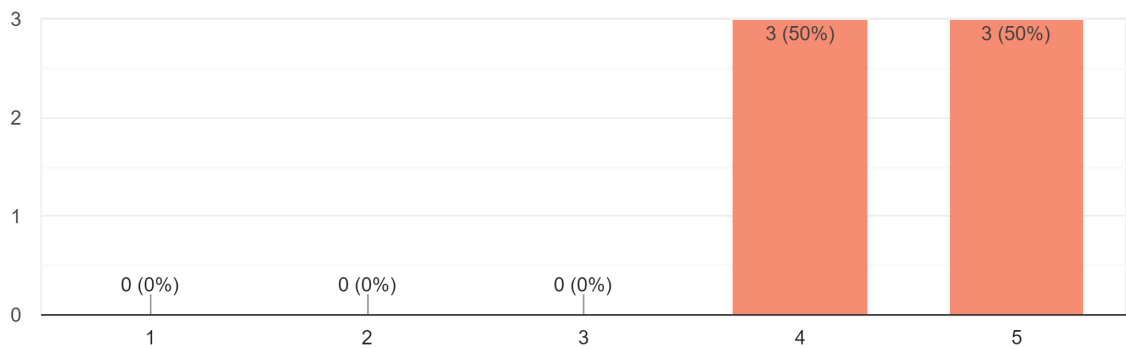

Γνωρίσατε σε βάθος το περιεχόμενο της εκδήλωσης;

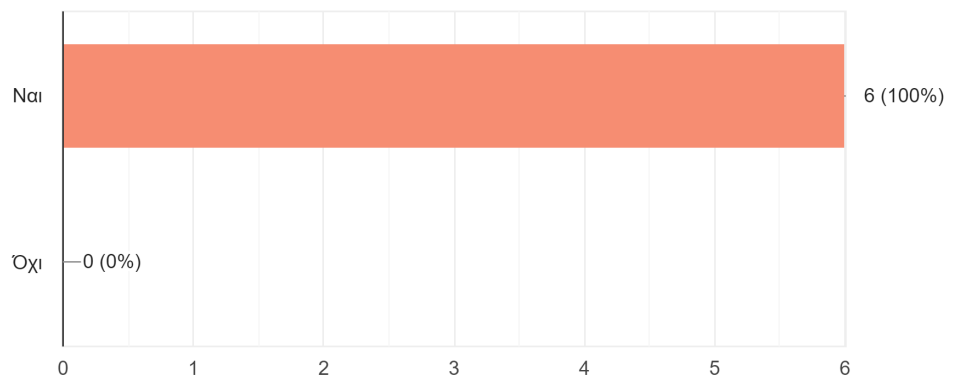
6 απαντήσεις

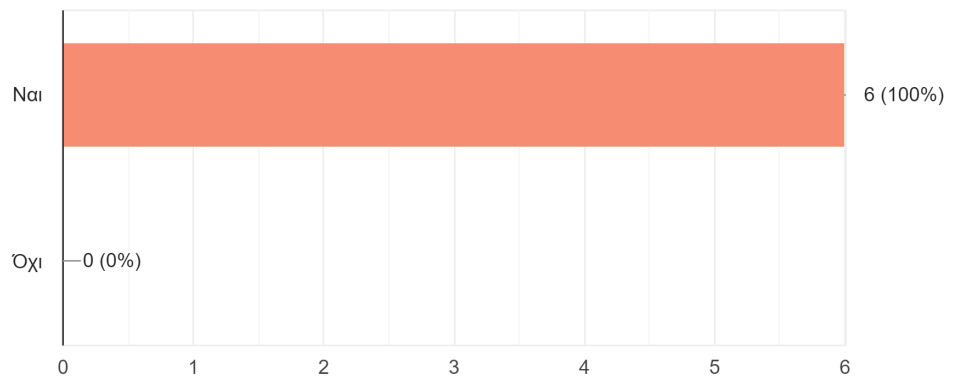
Το εκπαιδευτικό υλικό που σας παρουσιάστηκε σας φάνηκε χρήσιμο;
6 απαντήσεις

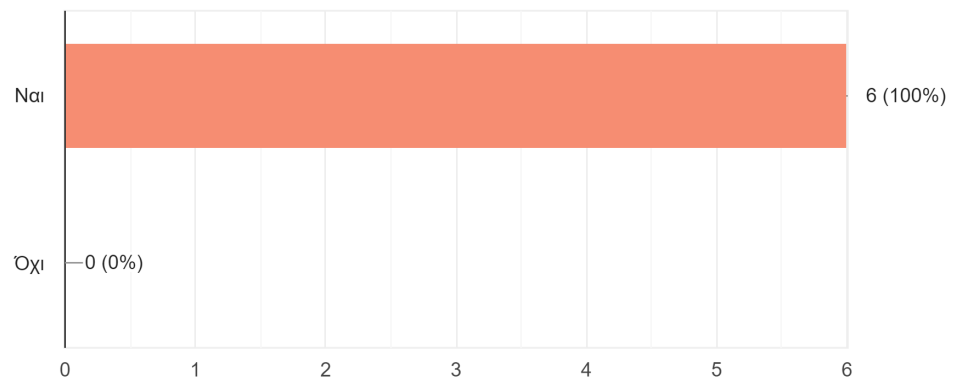
Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
6 απαντήσεις

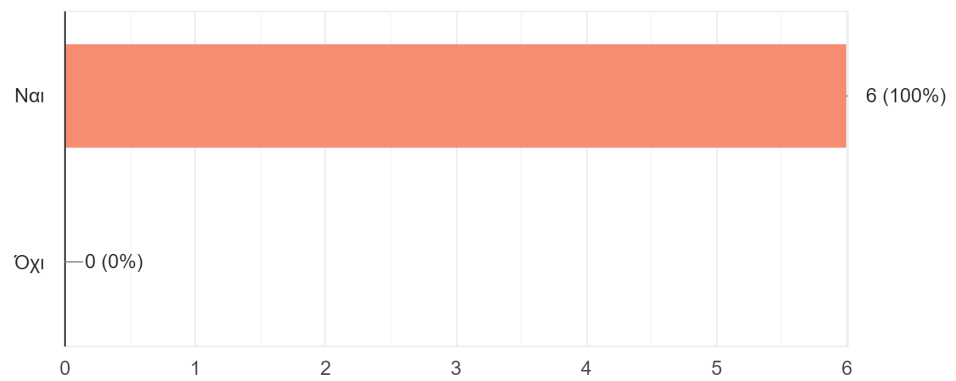
Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρήσιμο για την υλοποίηση του Προγράμματος
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
6 απαντήσεις

Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης
6 απαντήσεις

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης;
6 απαντήσεις

Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης στον Δήμο Αμυνταίου

Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και φοιτητές

Παρουσίαση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Στην παλιά στράτα ανάμεσα στους οικισμούς
Ασπρόγεια – Λέχοβο

Στην παραλίμνια διαδρομή της λίμνης Πετρών

Πέμπτη 13 Μαΐου 2021
17:00 – 19:00

ZOOM και
Facebook Live

Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες της εκδήλωσης

Η εκδήλωση ανακοινώθηκε μέσα από Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Δελτίου Τύπου, αποστολής προσκλήσεων σε Υπηρεσίες και Συλλόγους της περιοχής που έλαβε χώρα η Δράση. Επιπλέον, στάλθηκαν προσκλήσεις σε Καθηγητές και Φοιτητές Παιδαγωγικών Τμημάτων που διδάσκουν ή και παρακολουθούν μαθήματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τέλος, ενημερώθηκαν μέσα από ομάδες και πλατφόρμες άτομα που εξειδικεύονται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση όπως απόφοιτη μεταπτυχιακών και μέλη ομάδων που ασχολούνται.

Σε αυτή δήλωσαν συμμετοχή 47 άτομα μέσα από τη Φόρμα Συμμετοχής που δημιουργήθηκε.

Συνολικά παρακολούθησαν την εκδήλωση 60 άτομα. Ακολουθούσε Φόρμα Αξιολόγησης την οποία και συμπλήρωσαν 19 άτομα.

Η δομή της παρουσίασης

Παρουσίαση του Έργου LIFE AMYBEAR

Παρουσίαση της Δράσης Ε.5. Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Προβολή βίντεο παρουσίασης των Μονοπατιών της Συνύπαρξης

Παρουσίαση του θεωρητικού υποβάθρου του Περιβαλλοντικού Προγράμματος

Παρουσίαση των Μονοπατιών της Συνύπαρξης

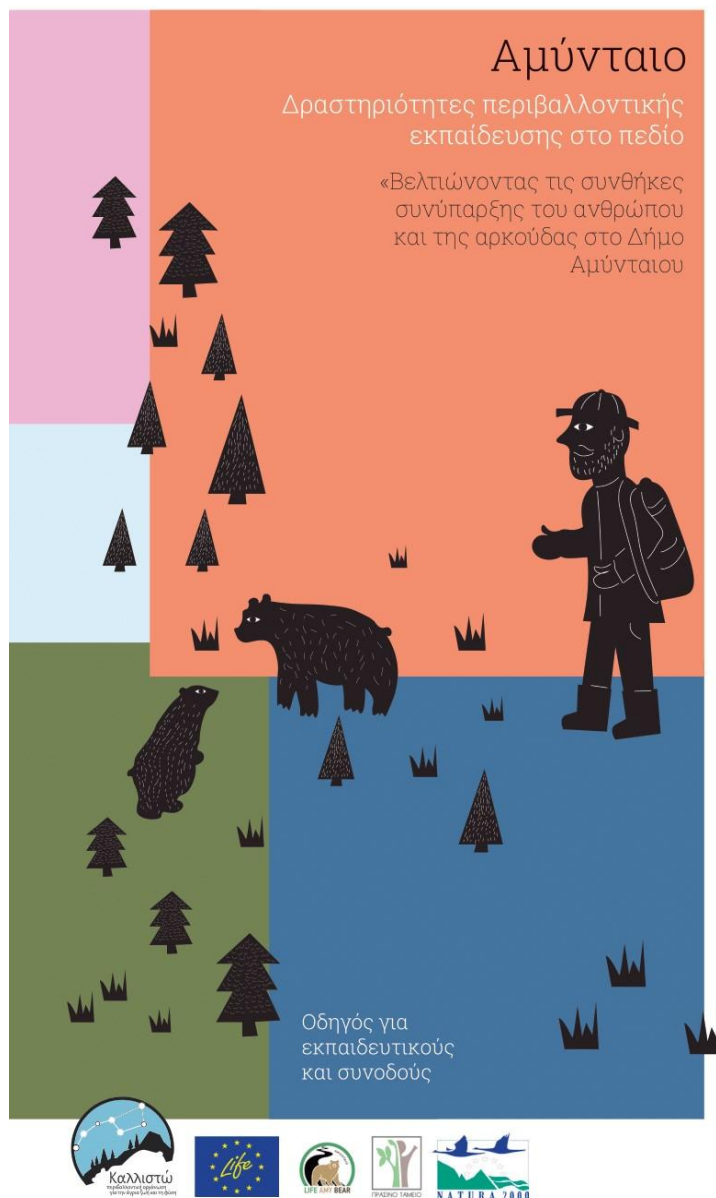
Παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των Μονοπατιών της Συνύπαρξης.

Ακολούθησε συζήτηση με τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες τόσο με ερωτήσεις όσο και με τοποθετήσεις αφού δόθηκε ο λόγος σε όσους και όσες παρακολούθησαν την εκδήλωση.

Στο σύνολο των συμμετεχόντων στάλθηκε το εκπαιδευτικό υλικό, οι παρουσιάσεις καθώς και βεβαίωση συμμετοχής.

02 ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗΣ

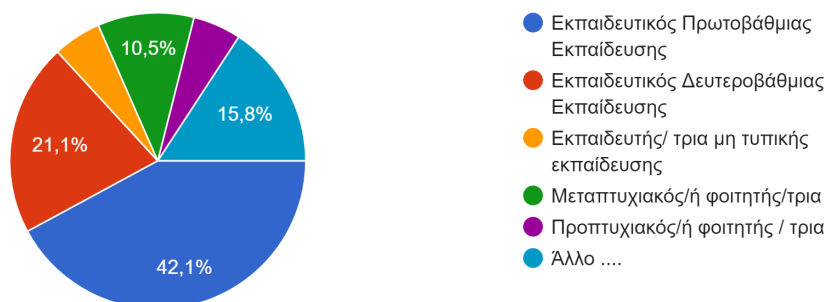
Υλοποιήθηκε από την Καλλιστώ με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Πράσινου Ταμείου και ίδιους πόρους

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης

Σημειώνεται ότι σας παρουσιάζεται μέρος των απαντήσεων από τις συνολικά 20 ερωτήσεις.

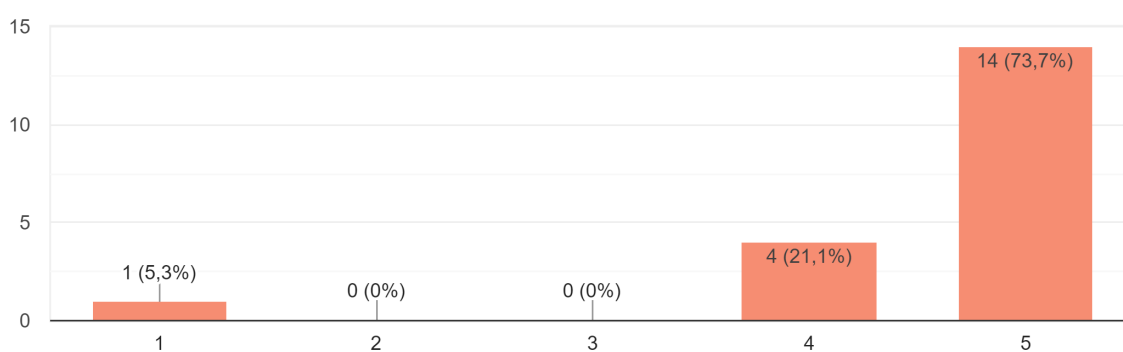
Ιδιότητα

19 απαντήσεις

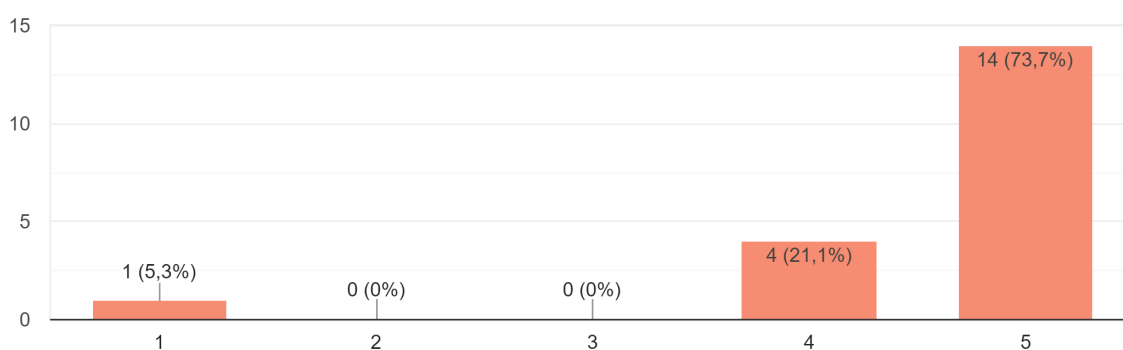
Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

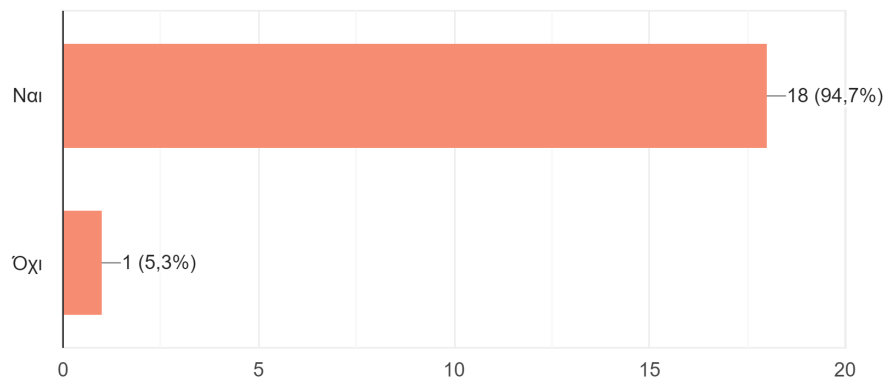
Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρήσιμο για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

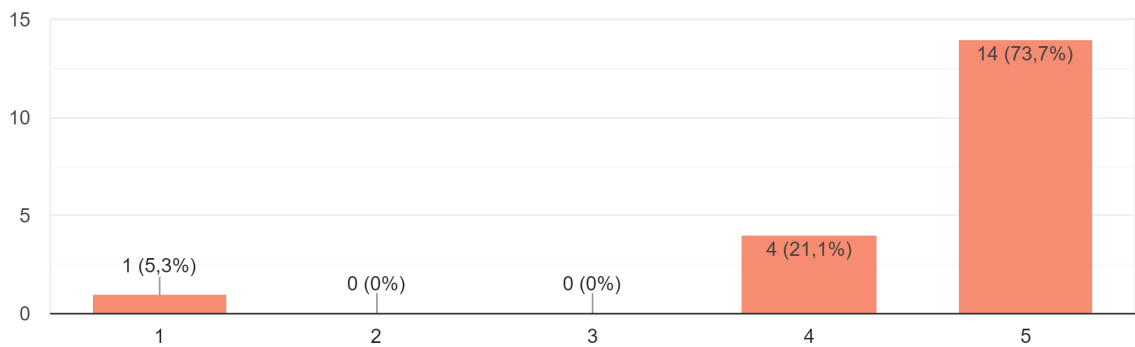
Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

19 απαντήσεις

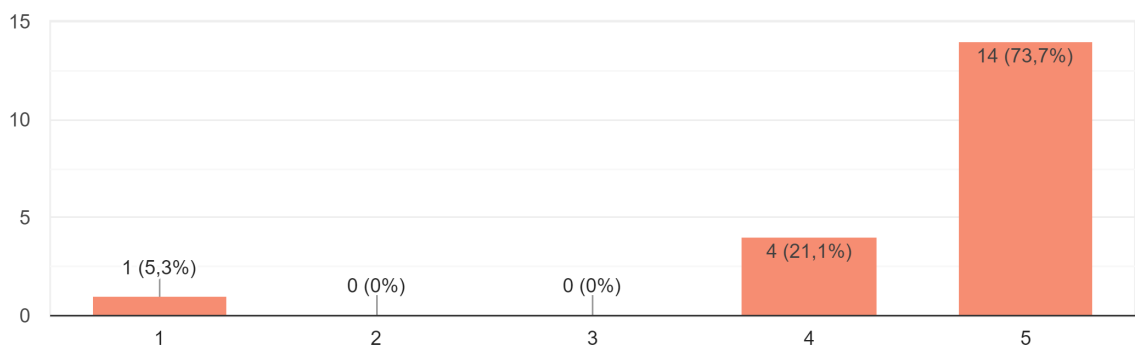
Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

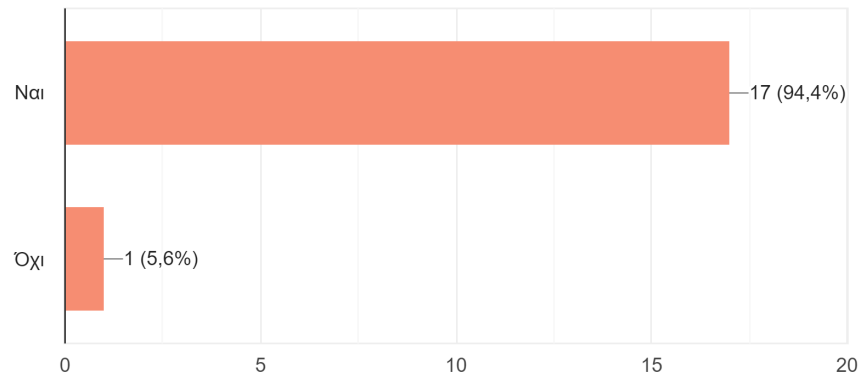

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

Θα ήθελα να υλοποιήσω πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που θα στηρίζεται στο υλικό που παρουσιάστηκε
18 απαντήσεις

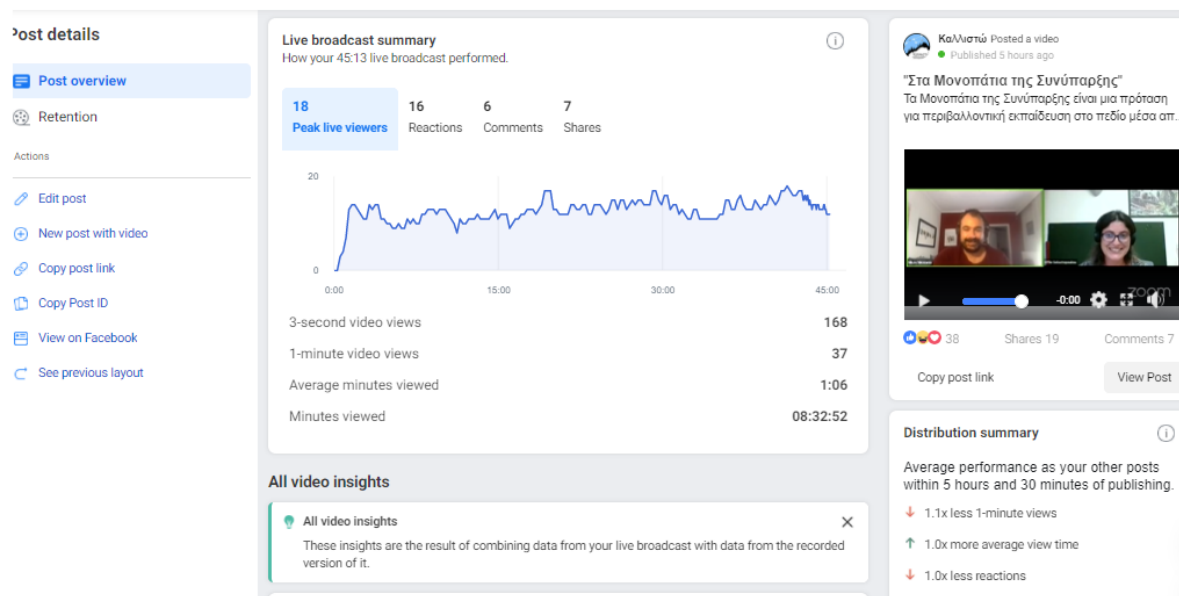

Στο σημείο των ανοιχτών σχολίων γράφτηκαν τα εξής:

1. Πολύ κατατοπιστικό - χρήσιμο και εύχρηστο!
2. Θα ήθελα, αν είναι δυνατόν, να μας σταλει το υλικό, για να μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σε επόμενη σχολική χρονιά, καθώς δίνει πολλές ιδέες. Συγχαρητήρια για τη δουλειά σας!!
3. Εξαιρετικό υλικό. Σίγουρα θα το χρησιμοποιήσω με την νέα σχολική χρονιά!
4. Εξαιρετική και πολλή εμπειριστατωμένη παρουσίαση!!!
5. Το υλικό αυτό μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με την περιοχή.
6. Πάρα πολύ καλη,ενδιαφέρουσα και ξεκάθαρη παρουσίαση
7. Εξαιρετικό και στοχευμένο! Συγχαρητήρια!
8. Θα επιθυμούσα εκτενέστερη και πιο λεπτομερειακή παρουσίαση των δράσεων στο πεδίο.
Σας ευχαριστώ πολύ!
9. Ήταν πολύ κατατοπιστικό.

Παραρτήματα

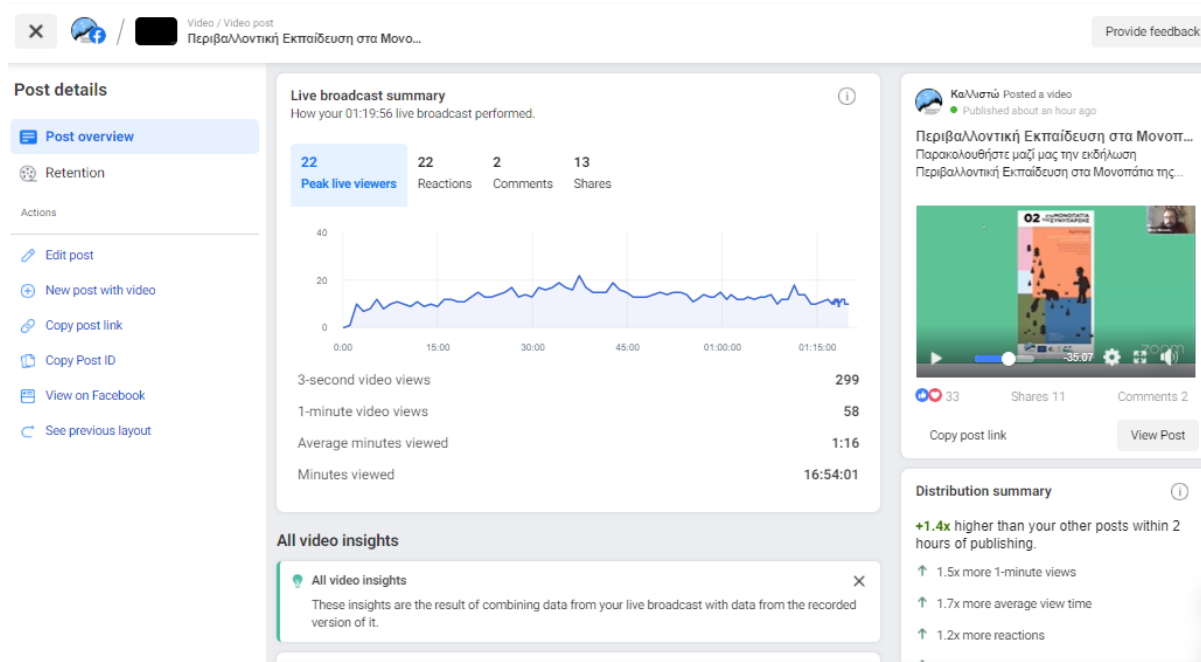
Παράρτημα Ι: Παρουσίαση στοιχείων συμμετεχόντων της εκδήλωσης των δημοσιογράφων και του γενικού πληθυσμού.

Στοιχεία από την αναμετάδοση της εκδήλωσης μέσω facebook Live

Στοιχεία από την πλατφόρμα του Zoom			
Performance Report			
Report Generated:	May 13, 2021 2:46 PM		
Topic	Webinar ID	Actual Start Time	Actual Duration
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης	869 6546 3284	May 13, 2021 1:13 PM	63
Attendance Metrics			
# Registered	# Attended	% Attendance Rate	
10	10	100	

Παράρτημα II: Παρουσίαση στοιχείων συμμετεχόντων της εκδήλωσης των εκπαιδευτικών

Στοιχεία από την αναμετάδοση της εκδήλωσης μέσω facebook Live

Στοιχεία από την πλατφόρμα του Zoom			
Performance Report			
Report Generated:	May 13, 2021 6:26 PM		
Topic	Webinar ID	Actual Start Time	Actual Duration
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης	810 7627 0101	May 13, 2021 4:45 PM	95
Attendance Metrics			
# Registered	# Attended	% Attendance Rate	
38	38	100	

Παράρτημα III: Βεβαίωση συμμετοχής συμμετεχόντων / ουσών

Μητροπόλεως 123,
54621 Θεσσαλονίκη
Τηλ: 2310 25 25 30
Φαξ: 2310 27 21 90
www.callisto.gr

Μονοπάτια της Συνύπαρξης

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

Βεβαιώνεται ότι ο/η κ. συμμετείχε στην εκδήλωση
παρουσίασης «Μονοπάτια της Συνύπαρξης» στο πλαίσιο της Δράσης Ε5 του έργου LIFE
AmyBear (LIFE15 NAT/GR/001108) που έλαβε χώρα στις 13/05/2021.

Για την Καλλιστώ

Σπύρος Ψαρούδας, Διευθυντής

Παρουσίαση του προγράμματος
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Παράρτημα IV: Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις

Εκδήλωση για Δημοσιογράφους και Γενικό Πληθυσμό

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής προσέφερε για αιώνες χώρο και πόρους στις κοινότητες των ανθρώπων. Τα χωριά της περιοχής αναπτύχθηκαν με βάση την κτηνοτροφία, τη μικρή ορεινή γεωργία, την υλοτομία, αλλά και το εμπόριο, τη βιοτεχνία και –φυσικά- το χτίσιμο με την πέτρα. Οι δραστηριότητες αυτές διαμόρφωσαν για αιώνες το τοπίο, με έναν τρόπο που δεν μπορείς να διακρίνεις πια τί είναι «φυσικό» και τί «τεχνητό». Σήμερα, τα εγκαταλειμμένα απομεινάρια αυτής της αγροτικής ζωής, αποτελούν πολύτιμα, οικολογικά και κοινωνικά στοιχεία του τοπίου, στηρίζοντας

4 Η ζωή στα χωριά της περιοχής

Effie Gelastop...

Εύα Ντυορξής

Facebook LIVE 17

Νίκος Νίκισιανί...
 Ονομασία
 Η Συνύπαρξη

1 Η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και οι τοπικές κοινωνίες

Η προστασία των φυσικών οικοτόπων και της άγριας ζωής επιβάλλει περιορισμούς και όρους στις ανθρώπινες, παραγωγικές δραστηριότητες. Το καθεστώς μίας προστατευόμενης περιοχής καθορίζει συνήθως τη διάκρισή της σε ζώνες και περιγράφει τις επιτρεπόμενες και μη χρήσεις γης για κάθε μία από αυτές. Οι περιορισμοί αυτοί γεννούν πολλές φορές συγκρούσεις.

Facebook

Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης στον Δήμο Αμυνταίου

Παρουσίαση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Καλλιτσά
 ΝΑΤΥΡΑ 2000
 Life
 LIFE FOR BEAR

Πέμπτη 13 Μαΐου 2021
 13:30 – 14:30

zoom
 Facebook Live

Ο χρήστης Καλλιτσά είναι μεταδότης live.
 1 ώρα · 18

"Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης"
 Τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης είναι μια πρόταση για περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο μέσα από δραστ...
 Δείτε περισσότερα

6 σχόλια 203 προβολές

Τέλειο! Σχόλιο Κοινοποίηση

Σχόλια Απόκρυψη

Τα πιο σχετικά

Κοινοποίηση από Καλλιτσά · 39:49
 Να σας ενημερώσουμε ότι μπορείτε να καταθέσετε τις ερωτήσεις σας και μέσω του facebook live

Μου αρέσει! · Απάντηση · 28 λ.

Κοινοποίηση από Καλλιτσά · 36:07
 Στον παρακάτω σύνδεσμο θα βρείτε την φόρμα αξιολόγησης. Η αξιολόγηση σας μας είναι σημαντική για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τις δράσεις μας. <https://forms.gle/99kwoLAZ6kpr6t27>

DOCS.GOOGL.ECC

Γράψτε ένα σχόλιο...

2:38 μμ
 13/5/2021

Εκδήλωση για τους Εκπαιδευτικούς

LIVE 13

Η ορεινή, εκτατική κτηνοτροφία και η γεωργία υπήρξαν πάντα σημαντικές, οικολογικά και κοινωνικά, παραγωγικές δραστηριότητες στα βουνά της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Τα μεγάλα κοπάδια διαμόρφωσαν για αιώνες το ορεινό τοπίο, συντελώντας στη δημιουργία εκτενών λιβαδιών, στα οποία ζουν πλήθος άλλων ειδών φυτών και ζώων. Η άγρια ζωή έπρεπε να προσαρμοστεί σε αυτή την κατάσταση.

Μπορεί η άγρια ζωή και ιδιαίτερα τα μεγάλα σαρκοφάγα να συμβιώσουν σήμερα με τον άνθρωπο και τις παραγωγικές του δραστηριότητες;

1 Αγροτική παραγωγή κι άγρια ζωή

An illustration on a pink background showing several black silhouettes of evergreen trees of varying sizes and a black silhouette of a dog with white spots, possibly a pointer, standing and looking to the right.

Μοναχία της Συνύπαρξης

Effie Gelastop

zoom

LIVE 18

Εκπαιδευτικός στόχος

Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι το δάσος είναι ένας δυναμικός οικότοπος, που εξελίσσεται στο χρόνο μαζί με τον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του. Να αντιληφθούν επίσης την ποικιλία των διαφορετικών δασών και των ειδών που τα σχηματίζουν.

An illustration on a purple background showing a forest scene with various black silhouettes of trees, a person walking on the right, and an eagle flying in the upper left corner.

zoom

LIVE 33:37 18

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής προσέφερε για αιώνες χώρο και πόρους στις κοινότητες των ανθρώπων. Τα χωριά της περιοχής αναπτύχθηκαν με βάση την κτηνοτροφία, τη μικρή ορεινή γεωργία, την υλοτομία, αλλά και το εμπόριο, τη βιοτεχνία και –φυσικά– το χτίσιμο με την πέτρα. Οι δραστηριότητες αυτές διαμόρφωσαν για αιώνες το τοπίο, με έναν τρόπο που δεν μπορείς να διακρίνεις πια τί είναι «φυσικό» και τί «τεχνητό». Σήμερα, τα εγκαταλεημένα απομεινάρια αυτής της αγροτικής ζωής, αποτελούν πολύτιμα, οικολογικά και κοινωνικά στοιχεία του τοπίου, στηρίζοντας τόσο την ιστορική μνήμη, όσο και την άγρια ζωή.

Πώς αναπτύχθηκε, αλλά και πώς εξελίχθηκε η παλιά αγροτική ζωή στα χωριά της περιοχής; Πώς επηρέασε το τοπίο; Πώς μπορούμε σήμερα να διατηρήσουμε ζωντανά αυτά τα στοιχεία του τοπίου;

4 Η ζωή στα χωριά της περιοχής

Effie Gelastop...

zoom

LIVE 12

Nikos Nikisianis

Effie Gelastopoulou

zoom

Παράρτημα V: Φόρμες που συμπλήρωσαν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες

Φόρμα συμμετοχής Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού

<https://docs.google.com/forms/d/1pRyLI4RQMFycP8E4BhWCZVozbAyvfa6J9xqH3ExHndU/edit>

16/5/2021

Φόρμα συμμετοχής στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης"

Φόρμα συμμετοχής στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης"

Τα "Μονοπάτια της Συνύπαρξης" είναι μια πρόταση για περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» στο πλαίσιο του Έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Βασικός στόχος του είναι η ενημέρωση των μαθητών και επισκεπτών της περιοχής για την άγρια ζωή και τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες οι επισκέπτες και μαθητές καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη.

Η παρουσίαση θα περιλαμβάνει την προβολή των μονοπατιών της "Συνύπαρξης" και του εκπαιδευτικού υλικού που έχει δημιουργηθεί

* Για τη συμμετοχή σας στην εκδήλωση είναι απαραίτητο να συμπληρώσετε αυτήν τη φόρμα εγγραφής. Η φόρμα θα κλείσει 15 λεπτά πριν την προγραμματισμένη έναρξη της εκδήλωσης.

Πληροφορίες:
13/05/2021 | Ώρες: 13:30 - 14:30

Η εκδήλωση απευθύνεται σε δημοσιογράφους και ανθρώπους που ενδιαφέρονται για θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί μέσω zoom webinar και facebook live

* **Απαιτείται**

1. Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου *

---

2. *

---

3. *

---

4. Υπεύθυνη τμήματος ενημέρωσης Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών Ιδιότητα *

---

5. Πόλη | Περιοχή *

---

6. Τηλέφωνο Επικοινωνίας:

---

7. Επιθυμείτε βεβαίωση συμμετοχής στην εκδήλωση;

Εάν επιλέξετε "Ναι", η φόρμα συμμετοχής θα σταλεί μετά το πέρας της εκδήλωσης στη διεύθυνση λογαριασμού που έχετε δηλώσει στην παρούσα φόρμα, με τα στοιχεία που καταθέσατε. Η τελική αποστολή της βεβαίωσης θα πραγματοποιηθεί μετά από διασταύρωση της παρουσίας σας στην εκδήλωση.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

8. Συμπληρώνοντας αυτή τη φόρμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος, δηλώνετε ότι αποδέχεστε τους παρακάτω όρους προσωπικών δεδομένων:

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1. Συναίνεите στη συλλογή των προσωπικών σας στοιχείων για τη δήλωση συμμετοχής σας στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης" που θα πραγματοποιηθεί "13/05/2020 13:30", διαδικτυακά, μέσα από την εφαρμογή Zoom

9. *Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

2. Συναίνεите στην ηχογράφιση και βιντεοσκόπηση της εκδήλωσης από την Καλλιτώ, η οποία και διατηρεί το δικαίωμα να τη δημοσιεύσει ελεύθερα είτε ολόκληρη είτε αποσπάσματά της.

10. *Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

3. Δίνετε τη συγκατάθεσή σας στην Καλλιστώ και στους Ομιλητές/τριες να βγάλουν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα φωτογραφίες, βίντεο ή/και ηχογραφήσεις που σας περιέχουν, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής σας στην εκδήλωση.

11. *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

4. Συναινείτε στη συμπλήρωση των προσωπικών σας στοιχείων, για να λαμβάνετε τα νέα της "Καλλιστώ" για τα προγράμματα, τις εκδηλώσεις του και τις έρευνες που υλοποιεί.

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Google

Φόρμα συμμετοχής Εκπαιδευτικών

https://docs.google.com/forms/d/1Fpn1cLN1aPrSJc88-ijgPHDQ2i53UZniiXPymc-ucKg/edit?usp=drive_web

16/5/2021

Φόρμα συμμετοχής στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης"

Φόρμα συμμετοχής στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης"

Τα "Μονοπάτια της Συνύπαρξης" είναι μια πρόταση για περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» στο πλαίσιο του Έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Βασικός στόχος του είναι η ενημέρωση των μαθητών και επισκεπτών της περιοχής για την άγρια ζωή και τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες οι επισκέπτες και μαθητές καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη.

Η παρουσίαση θα περιλαμβάνει την προβολή των μονοπατιών της "Συνύπαρξης" και του εκπαιδευτικού υλικού που έχει δημιουργηθεί

* Για τη συμμετοχή σας στην εκδήλωση είναι απαραίτητο να συμπληρώσετε αυτήν τη φόρμα εγγραφής. Η φόρμα θα κλείσει 15 λεπτά πριν την προγραμματισμένη έναρξη της εκδήλωσης.

Πληροφορίες:
13/05/2021 | Ώρες: 17:00 - 19:00

Η εκδήλωση απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και φοιτητές.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί μέσω zoom webinar και facebook live

* **Απαιτείται**

1. Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου *

---

2. *

---

3. Επώνυμο *

<https://docs.google.com/forms/d/1Fpn1cLN1aPrSJc88-ijgPHDQ2i53UZniiXPymc-ucKg/edit>

1/3

4. Ιδιότητα *

---

5. Πόλη | Περιοχή *

---

6. Τηλέφωνο Επικοινωνίας:

Εάν επιθυμείτε, μπορείτε να δηλώσετε ένα τηλέφωνο επικοινωνίας, ώστε να μπορούμε να σας ενημερώσουμε και τηλεφωνικά σε περίπτωση που προκύψει κάποια απρόοπτη αλλαγή στον προγραμματισμό της δράσης.

---

7. Επιθυμείτε βεβαίωση συμμετοχής στην εκδήλωση;

Εάν επιλέξετε "Ναι", η φόρμα συμμετοχής θα σταλεί μετά το πέρας της εκδήλωσης στη διεύθυνση λογαριασμού που έχετε δηλώσει στην παρούσα φόρμα, με τα στοιχεία που καταθέσατε. Η τελική αποστολή της βεβαίωσης θα πραγματοποιηθεί μετά από διασταύρωση της παρουσίας σας στην εκδήλωση.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

8. Συμπληρώνοντας αυτή τη φόρμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος, δηλώνετε ότι αποδέχεστε τους παρακάτω όρους προσωπικών δεδομένων:

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1. Συναίνεите στη συλλογή των προσωπικών σας στοιχείων για τη δήλωση συμμετοχής σας στην εκδήλωση "Στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης" που θα πραγματοποιηθεί "13/05/2020 στις 17:00", διαδικτυακά, μέσα από την εφαρμογή Zoom

Επιλογή 2

9. *Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

2. Συναίνεите στην ηχογράφιση και βιντεοσκόπηση της εκδήλωσης από την Καλλιστώ, η οποία και διατηρεί το δικαίωμα να τη δημοσιεύσει ελεύθερα είτε ολόκληρη είτε αποσπάσματά της.

10. *Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

3. Δίνετε τη συγκατάθεσή σας στην Καλλιστώ και στους Ομιλητές/τριες να βγάλουν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα φωτογραφίες, βίντεο ή/και ηχογραφήσεις που σας περιέχουν, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής σας στην εκδήλωση.

11. *Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.*

4. Συναίνεите στη συμπλήρωση των προσωπικών σας στοιχείων, για να λαμβάνετε τα νέα της "Καλλιστώ" για τα προγράμματα, τις εκδηλώσεις του και τις έρευνες που υλοποιεί.

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Google Φόρμες

Φόρμα Αξιολόγησης Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού

https://docs.google.com/forms/d/1OGq6tgE2Od6GXkv0MvmqvF6y2C5haZk0xv8nQMqMb_M/edit?usp=drive_web

16/5/2021

Φόρμα αξιολόγησης

Φόρμα αξιολόγησης

Τα "Μονοπάτια της Συνύπαρξης" είναι μια πρόταση για περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» στο πλαίσιο του Έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Βασικός στόχος του είναι η ενημέρωση των μαθητών και επισκεπτών της περιοχής για την άγρια ζωή και τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες οι επισκέπτες και μαθητές καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη.

Η αξιολόγηση σας μας είναι σημαντική για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τις δράσεις μας.

* Απαιτείται

Έργο Life AMYBEAR

Ιδιότητα *

Η απάντησή σας

Η θεματολογία της εκδήλωσης ήταν κατάλληλη

 Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

1 2 3 4 5

https://docs.google.com/forms/d/1OGq6tgE2Od6GXkv0MvmqvF6y2C5haZk0xv8nQMqMb_M/viewform?edit_requested=true

1/4

Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Οι στόχοι της εκδήλωσης ήταν ξεκάθαροι; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Γνωρίσατε σε βάθος το περιεχόμενο της εκδήλωσης; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Το εκπαιδευτικό υλικό που σας παρουσιάστηκε σας φάνηκε χρήσιμο; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

- Ναι
 Όχι

Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρ Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία
Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

Ναι Όχι

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

 Ναι Όχι

Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης *

 Ναι Όχι

Μας είναι πολύ σημαντικό να γράψετε σχόλια και παρατηρήσεις για το υλικό που σας παρουσιάστηκε;

Η απάντησή σας

Καλλιστώ, Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση

 Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

16/5/2021

Φόρμα αξιολόγησης

Υποβολή

Μην υποβάλετε ποτέ κωδικούς πρόσβασης μέσω των Φορμών Google.

Αυτή η φόρμα δημιουργήθηκε μέσα στον τομέα mamagea. [Αναφορά κακής χρήσης](#).

Google

 Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

https://docs.google.com/forms/d/1OGq6tgE2Od6GXkv0MvmqvF6y2C5haZk0xv8nQMqMb_M/viewform?edit_requested=true

4/4

Αποτελέσματα αξιολόγησης Δημοσιογράφων και Γενικού Πληθυσμού

Ιδιότητα:

Υποψήφιος διδάκτορας

Βιολόγος - περιβαλλοντολόγος

Γεωπόνος

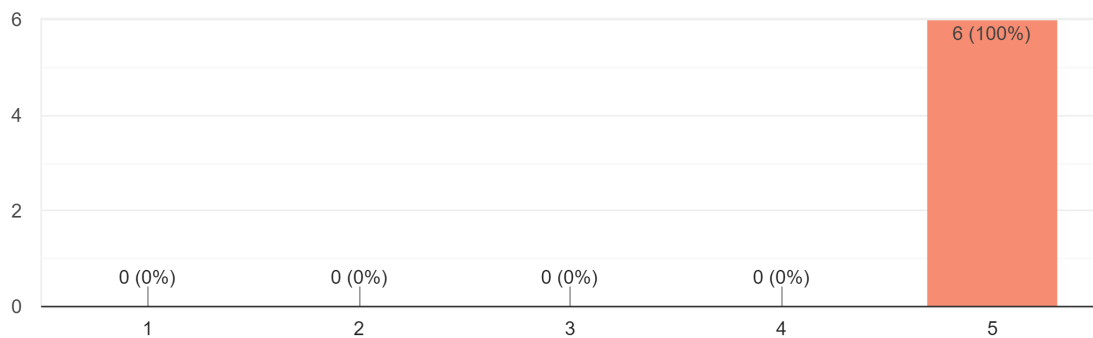
Τεχνολόγος Γεωπόνος (Βιολογική Γεωργία)

Κοινωνιολόγος / Μεταφράστρια

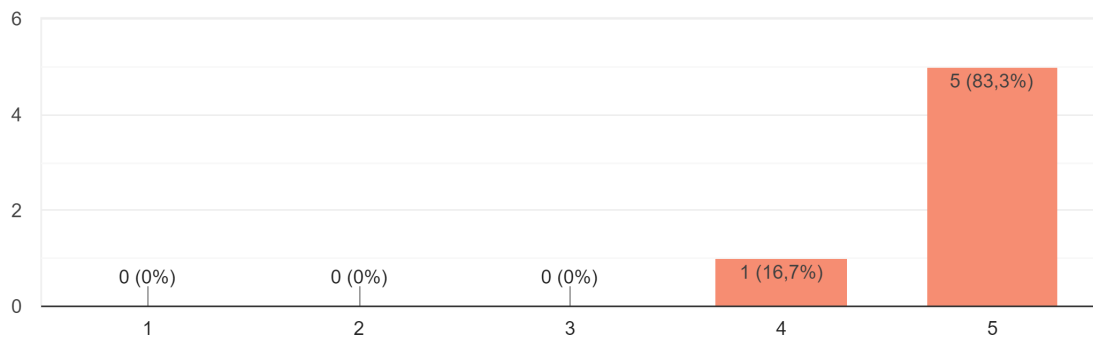
Φοιτήτρια Δασολογίας

Η θεματολογία της εκδήλωσης ήταν κατάλληλη;

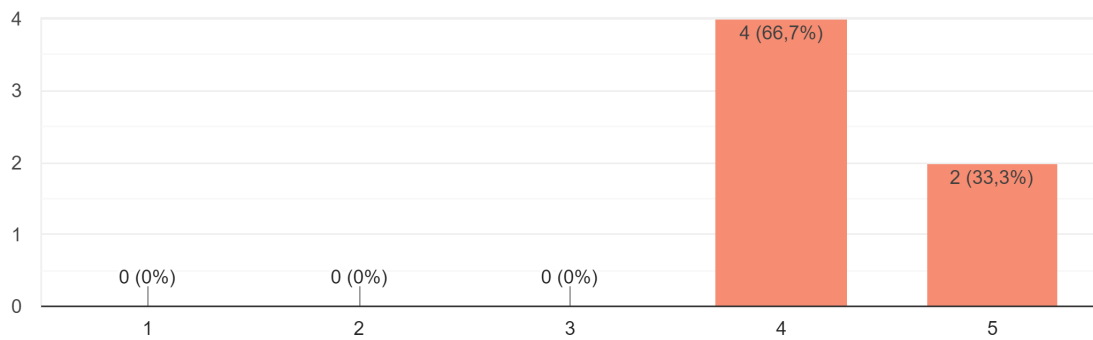
6 απαντήσεις

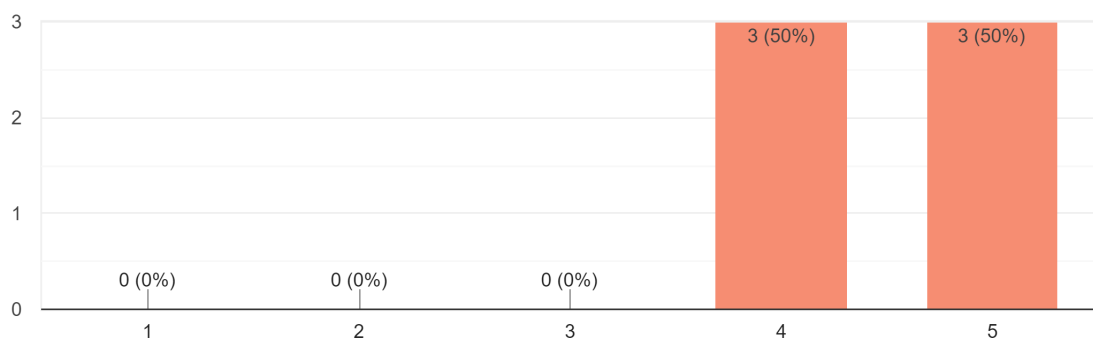
Οι στόχοι της εκδήλωσης ήταν ξεκάθαροι;
6 απαντήσεις

Γνωρίσατε σε βάθος το περιεχόμενο της εκδήλωσης;
6 απαντήσεις

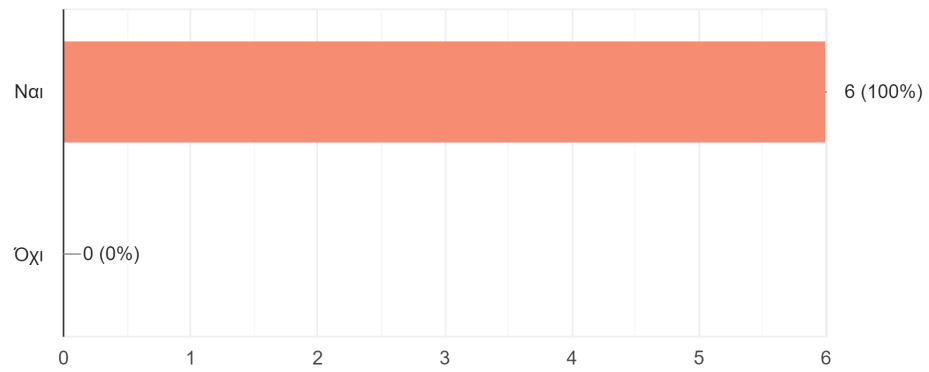

Το εκπαιδευτικό υλικό που σας παρουσιάστηκε σας φάνηκε χρήσιμο;
6 απαντήσεις

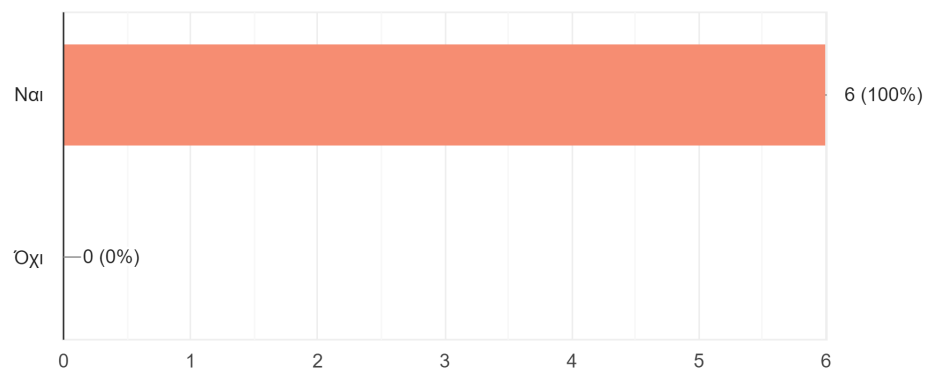
Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

6 απαντήσεις

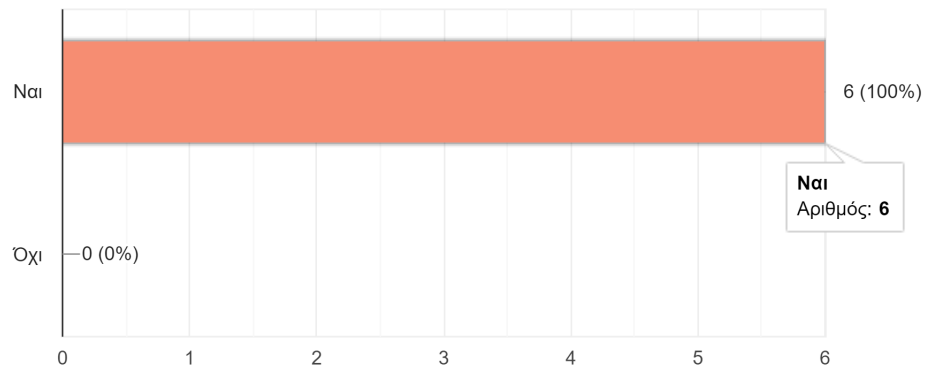
Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρήσιμο για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

6 απαντήσεις

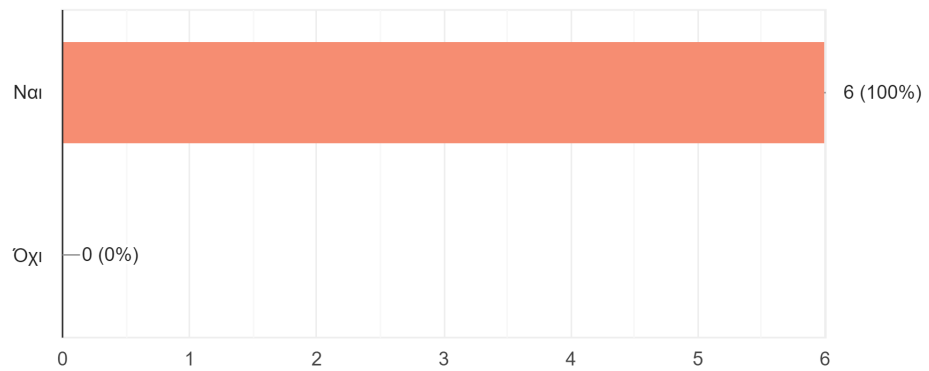

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
6 απαντήσεις

Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης
6 απαντήσεις

Φόρμα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών

https://docs.google.com/forms/d/1rkA0uLQmrs6Y0TLq-woQpCofFltD_RVMaljSPVHda8I/edit

16/5/2021

Φόρμα αξιολόγησης

Φόρμα αξιολόγησης

Τα "Μονοπάτια της Συνύπαρξης" είναι μια πρόταση για περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» στο πλαίσιο του Έργου LIFE AMYBEAR «Βελτιώνοντας τις συνθήκες συνύπαρξης του ανθρώπου και της αρκούδας στο Δήμο Αμύνταιου». Βασικός στόχος του είναι η ενημέρωση των μαθητών και επισκεπτών της περιοχής για την άγρια ζωή και τις τοπικές κοινότητες και τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες οι επισκέπτες και μαθητές καλούνται να σκεφτούν πάνω στους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με την άγρια ζωή και να προτείνουν λύσεις που θα αμβλύνουν τις συγκρούσεις και θα προάγουν τη συνύπαρξη.

Η αξιολόγηση σας μας είναι σημαντική για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τις δράσεις μας.

* Απαιτείται

Έργο Life AMYBEAR

Ιδιότητα *

- Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτής/ τρια μη τυπικής εκπαίδευσης
- Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια
- Προπτυχιακός/ή φοιτητής / τρια

 Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

https://docs.google.com/forms/d/1rkA0uLQmrs6Y0TLq-woQpCofFltD_RVMaljSPVHda8I/viewform?edit_requested=true

1/7

Άλλο ....

Πραγματοποιείται προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

Εάν επιλέξετε "Ναι", η φόρμα συμμετοχής θα σταλεί μετά το πέρας της εκδήλωσης στη διεύθυνση λογαριασμού που έχετε δηλώσει στην παρούσα φόρμα, με τα στοιχεία που καταθέσατε. Η τελική αποστολή της βεβαίωσης θα πραγματοποιηθεί μετά από διασταύρωση της παρουσίας σας στην εκδήλωση.

Ναι

Όχι

Έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Καλλιστώ; *

Ναι

Όχι

Η θεματολογία της εκδήλωσης ήταν κατάλληλη; *

Διαφωνώ απόλυτα   1   2   3   4   5   Συμφωνώ απόλυτα

Οι στόχοι της εκδήλωσης ήταν ξεκάθαροι; *

Διαφωνώ απόλυτα   1   2   3   4   5   Συμφωνώ απόλυτα

 Αίτημα για πρόσβαση με ετεξεργασία

Ευχαρίστησε σε βάθος το προσωπικό της εκδήλωσης; *

16/5/2021

Φόρμα αξιολόγησης

Γνωρίζετε σε βάθος το περιεχόμενο της εκπαίδευσης,

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Το εκπαιδευτικό υλικό που σας παρουσιάστηκε σας φάνηκε χρήσιμο; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρήσιμο για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

 Αίτημα για πρόσβαση με ετεξεργασία

https://docs.google.com/forms/d/1rkA0uLQmrs6Y0TLq-woQpCoffitD_RVMalJSPVHda8I/viewform?edit_requested=true

3/7

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες πριν από την επίσκεψη του μονοπατιού είναι χρήσιμες *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μετά από την επίσκεψη του μονοπατιού είναι χρήσιμες *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Η συμμετοχή και η αλληλεπίδραση των μαθητών επισκεπτών ενισχύονται με το προτεινόμενο πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Το ζήτημα της συνύπαρξης διατρέχει το σύνολο του προγράμματος *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

 Αίτημα για πρόσβαση με ετεξεργασία

Μπορώ να αναγνωρίσω το ζήτημα σύγκρουσης και συνύπαρξης και να το αναπτύξω σε ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη συνεργασία μέσα στην ομάδα *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο βοηθά στην απόκτηση γνώσεων μέσα από έναν βιωματικό τρόπο *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Συμφωνώ απόλυτα

Η διάρκεια του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι κατάλληλο για μια εκπαιδευτική εκδρομή *

1 2 3 4 5
Διαφωνώ απόλυτα   Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης *

Ναι

Όχι

Θα ήθελα να υλοποιήσω πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που θα στηρίζεται στο υλικό που παρουσιάστηκε

Ναι

Όχι

Μας είναι πολύ σημαντικό να γράψετε σχόλια και παρατηρήσεις για το υλικό που σας παρουσιάστηκε;

Η απάντησή σας

Καλλιστώ, Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση

 Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

16/5/2021

Φόρμα αξιολόγησης

Υποβολή

Μην υποβάλετε ποτέ κωδικούς πρόσβασης μέσω των Φορμών Google.

Αυτή η φόρμα δημιουργήθηκε μέσα στον τομέα matagea. [Αναφορά κακής χρήσης](#)

Google Φόρμες

Αίτημα για πρόσβαση με επεξεργασία

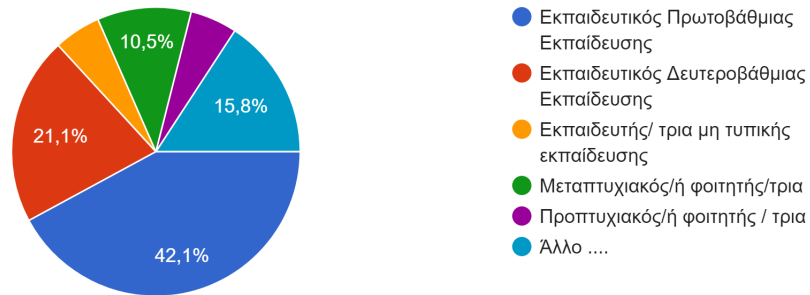
https://docs.google.com/forms/d/1rkA0uLQMrs6Y0TLq-woQpCofflID_RVMaljSPVHda8l/viewform?edit_requested=true

7/7

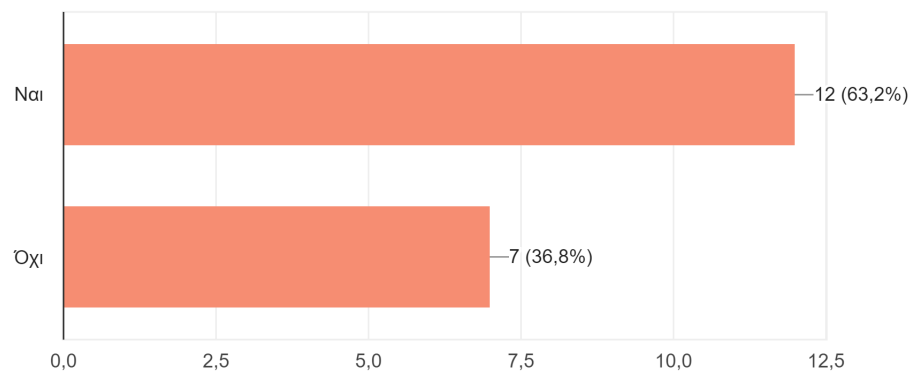

Αποτελέσματα αξιολόγησης Εκπαιδευτικών

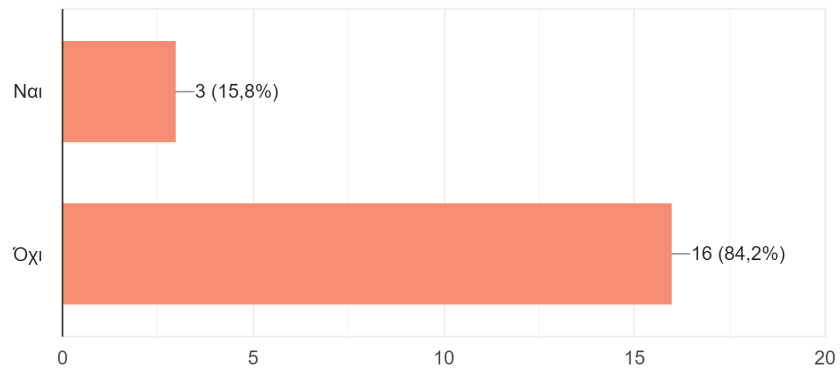
Ιδιότητα
19 απαντήσεις

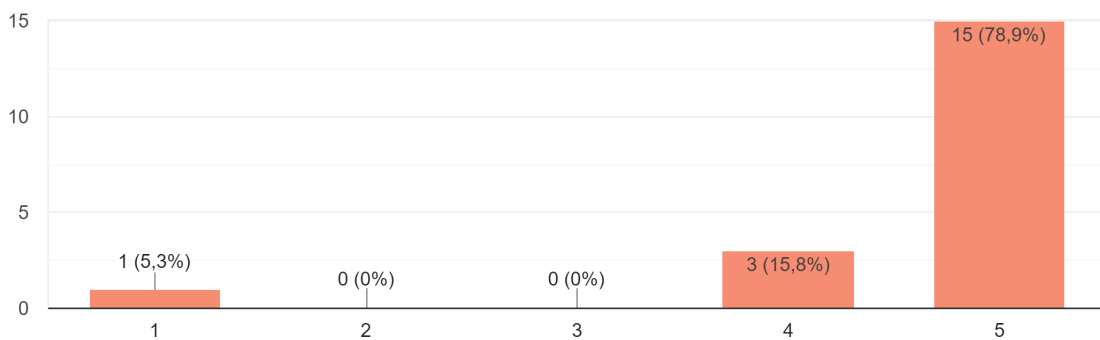
Πραγματοποιείται προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
19 απαντήσεις

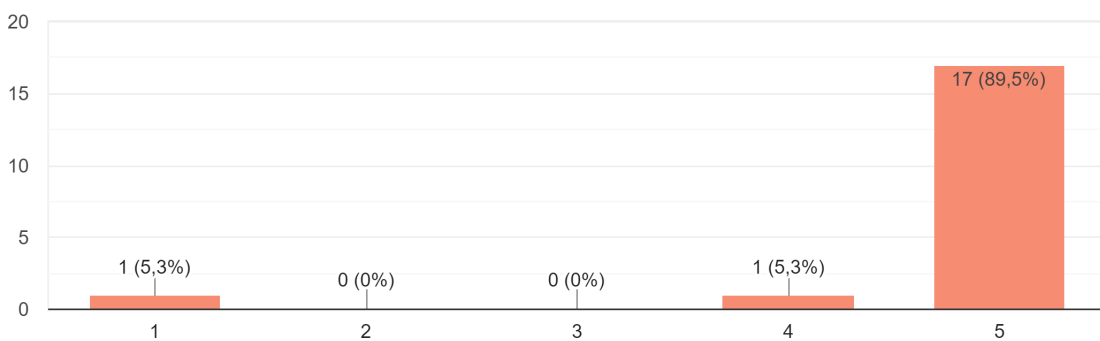
Έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Καλλιστώ;
19 απαντήσεις

Η θεματολογία της εκδήλωσης ήταν κατάλληλη;
19 απαντήσεις

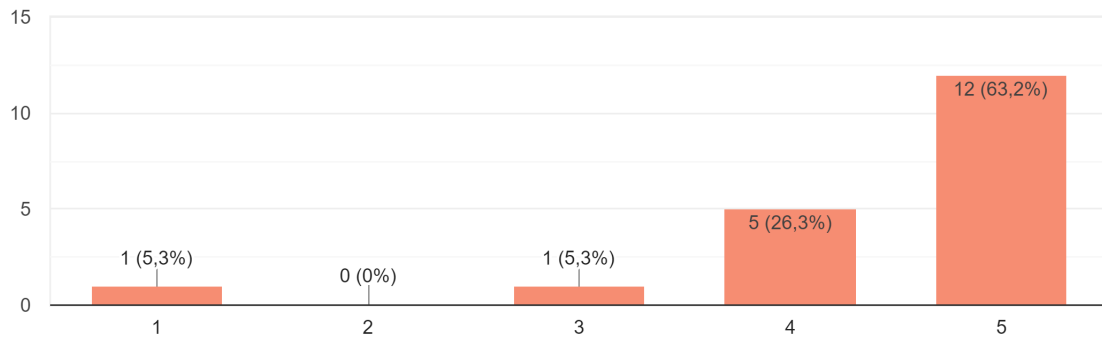

Οι στόχοι της εκδήλωσης ήταν ξεκάθαροι;
19 απαντήσεις

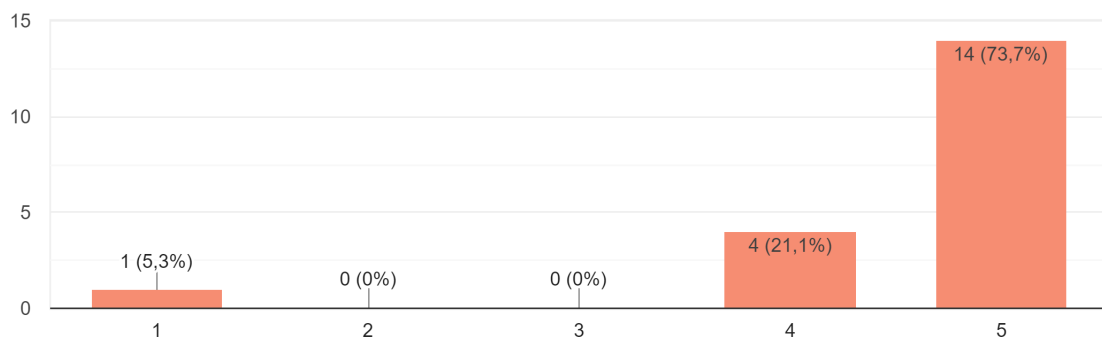
Γνωρίσατε σε βάθος το περιεχόμενο της εκδήλωσης;

19 απαντήσεις

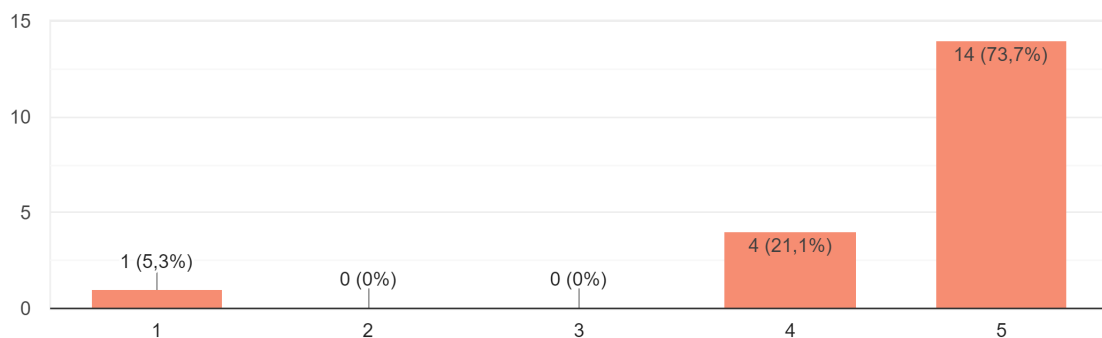
Το εκπαιδευτικό υλικό που σας παρουσιάστηκε σας φάνηκε χρήσιμο;

19 απαντήσεις

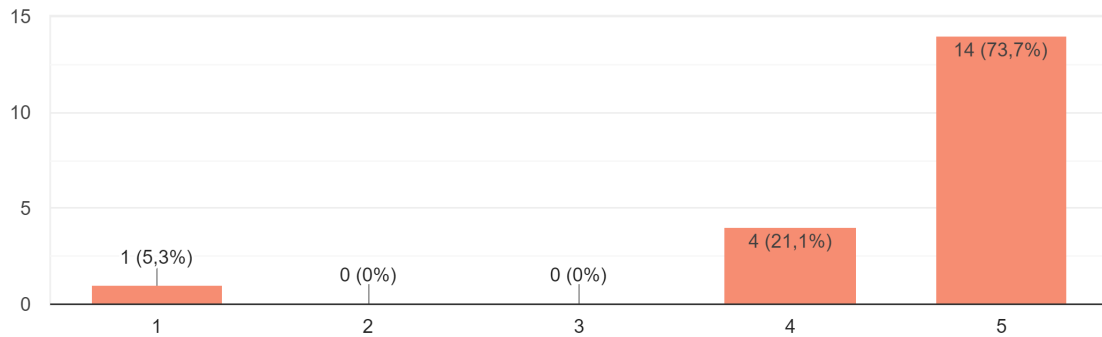
Ο Οδηγός του εκπαιδευτικού είναι χρήσιμος για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

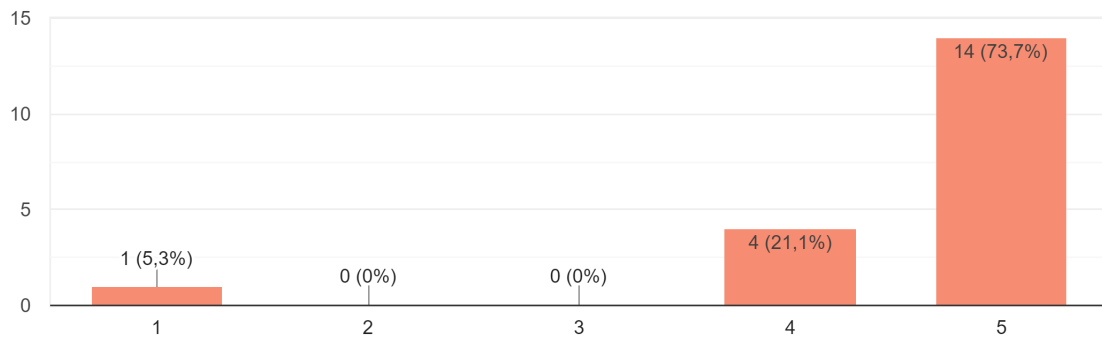
Το έντυπο του μαθητή / επισκέπτη είναι χρήσιμο για την υλοποίηση του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

19 απαντήσεις

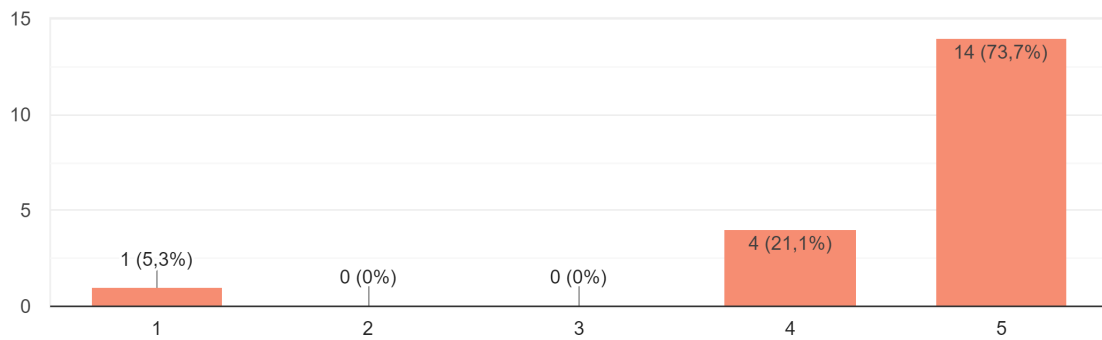

Οι πινακίδες ερμηνείας βοηθούν στην υλοποίηση του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

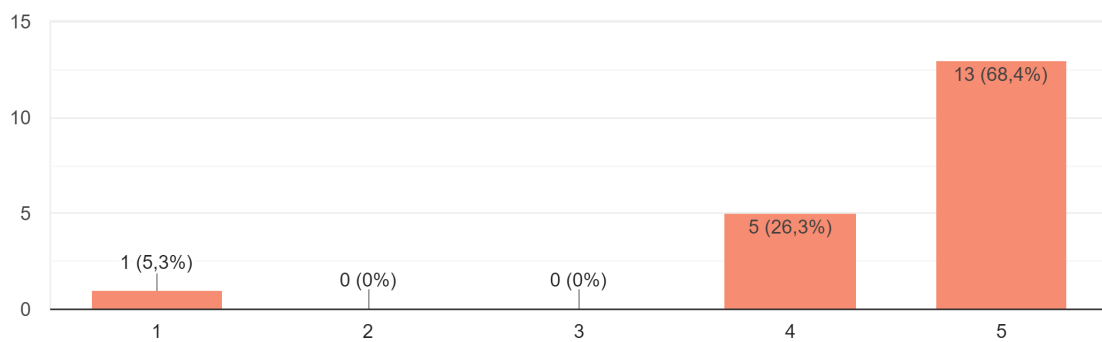
19 απαντήσεις

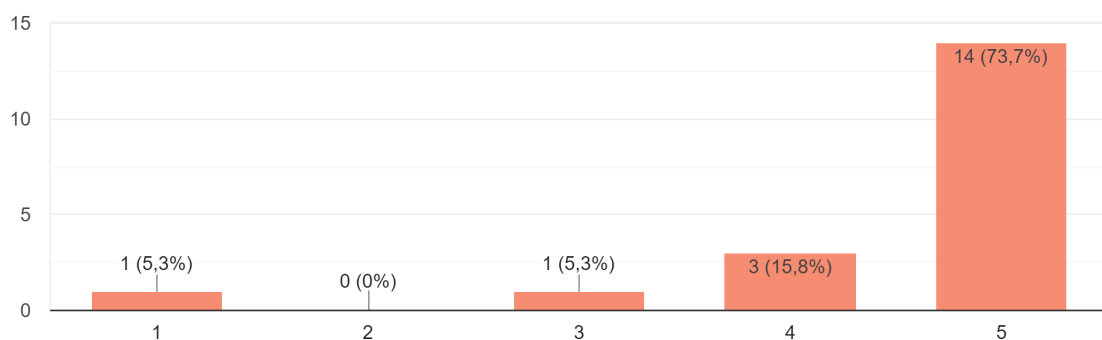
Οι προτεινόμενες δραστηριότητες πριν από την επίσκεψη του μονοπατιού είναι χρήσιμες
19 απαντήσεις

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μετά από την επίσκεψη του μονοπατιού είναι χρήσιμες
19 απαντήσεις

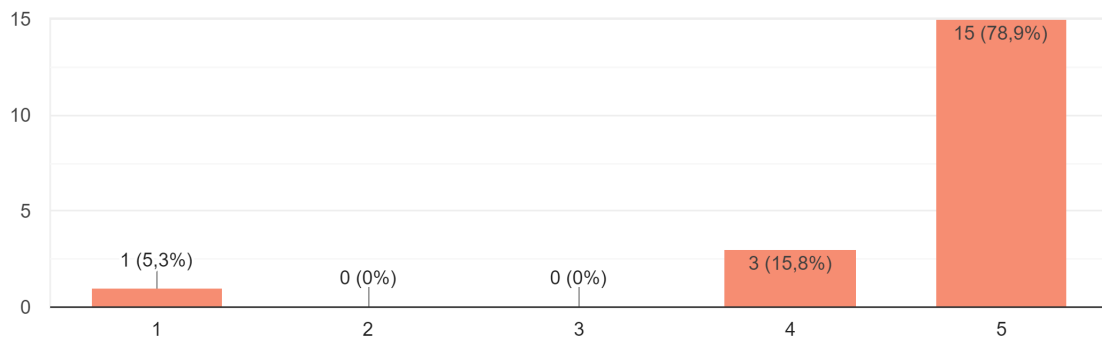

Η συμμετοχή και η αλληλεπίδραση των μαθητών επισκεπτών ενισχύονται με το προτεινόμενο πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
19 απαντήσεις

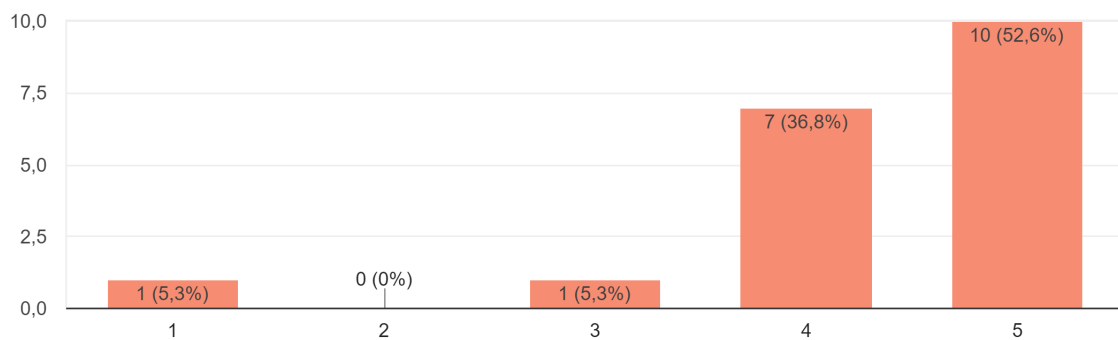
Το ζήτημα της συνύπαρξης διατρέχει το σύνολο του προγράμματος

19 απαντήσεις

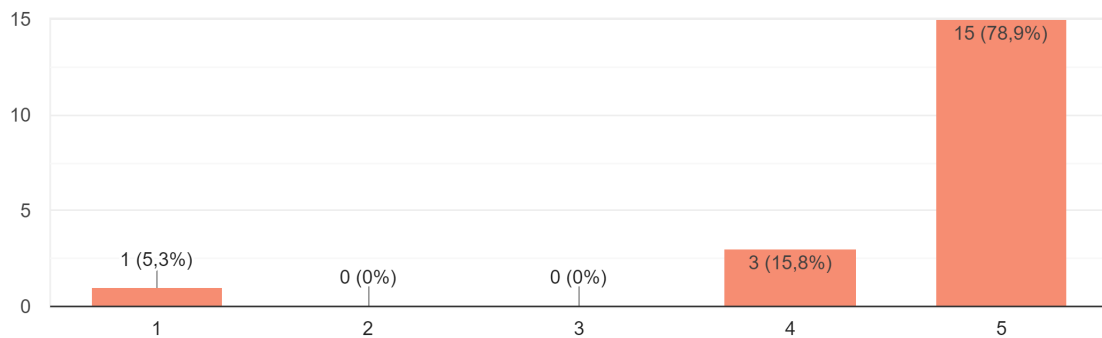
Μπορώ να αναγνωρίσω το ζήτημα σύγκρουσης και συνύπαρξης και να το αναπτύξω σε ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

19 απαντήσεις

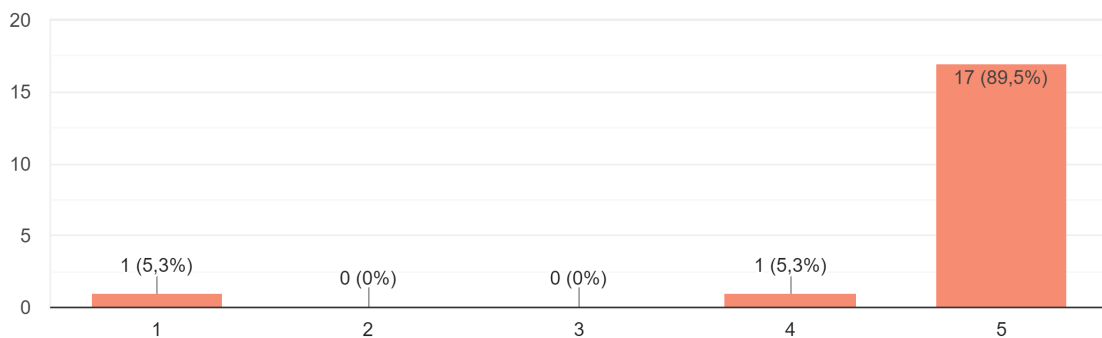
Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη συνεργασία μέσα στην ομάδα

19 απαντήσεις

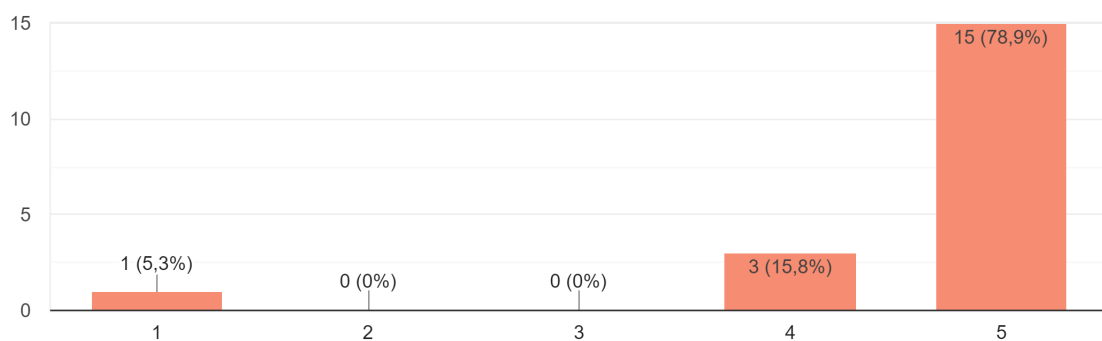
Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πεδίο βοηθά στην απόκτηση γνώσεων μέσα από έναν βιωματικό τρόπο

19 απαντήσεις

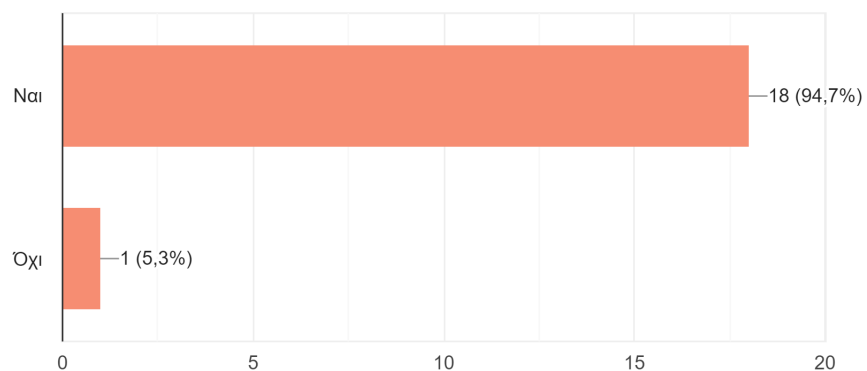
Η διάρκεια του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι κατάλληλο για μια εκπαιδευτική εκδρομή

19 απαντήσεις

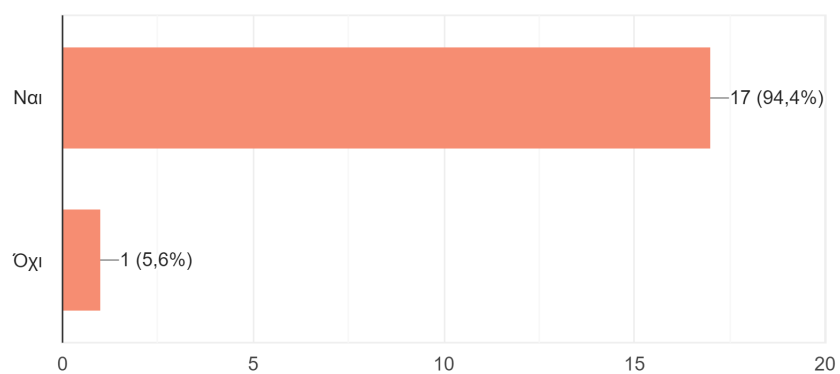
Θα ήθελα να επισκεφτώ τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

19 απαντήσεις

Θα ήθελα να υλοποιήσω πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που θα στηρίζεται στο υλικό που παρουσιάστηκε

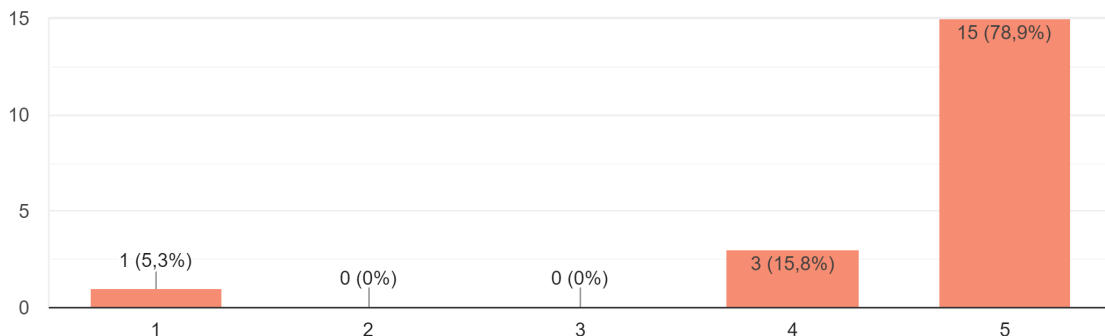
18 απαντήσεις

Η διάρκεια του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι κατάλληλο για μια εκπαιδευτική εκδρομή

19 απαντήσεις

Μας είναι πολύ σημαντικό να γράψετε σχόλια και παρατηρήσεις για το υλικό που σας παρουσιάστηκε; 9 απαντήσεις

Εξαιρετικό και στοχευμένο! Συγχαρητήρια!

Θα επιθυμούσα εκτενέστερη και πιο λεπτομερειακή παρουσίαση των δράσεων στο πεδίο. Σας ευχαριστώ πολύ!

Εξαιρετικό υλικό. Σίγουρα θα το χρησιμοποιήσω με την νέα σχολική χρονιά!

Εξαιρετική και πολλή εμπειριστατωμένη παρουσίαση!!!

Θα ήθελα, αν είναι δυνατόν, να μας σταλεί το υλικό, για να μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σε επόμενη σχολική χρονιά, καθώς δίνει πολλές ιδέες. Συγχαρητήρια για τη δουλειά σας!!

Το υλικό αυτό μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με την περιοχή.

Πάρα πολύ καλή, ενδιαφέρουσα και ξεκάθαρη παρουσίαση

Ήταν πολύ κατατοπιστικό.

πολύ κατατοπιστικό - χρήσιμο και εύχρηστο!

Παράρτημα VI: Φωτογραφικό υλικό από την τοποθέτηση πινακίδων στα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

Θεματική ενότητα 1η Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Θεματική ενότητα 1η Μονοπάτι της Συνύπαρξης Λίμνη Πετρών

Θεματική ενότητα 2η Μονοπάτι της Συνύπαρξης Λίμνη Πετρών

Θεματική ενότητα 3η Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Θεματική ενότητα 3η Μονοπάτι της Συνύπαρξης Λίμνη Πετρών

Τοποθέτηση σήμανσης προσανατολισμού στο Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Πινάκιδα προσανατολισμού στο Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Ίχνη από πατημασιές αρκούδας στο Μονοπάτι της Συνύπαρξης Ασπρόγεια - Λέχοβο

Παράρτημα VII: Δημοσιεύματα για τα Μονοπάτια της Συνύπαρξης

- Αθηναϊκό - μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, “Καλλιστώ”: Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης:
<https://www.amna.gr/macedonia/article/552778/Kallisto-Duo-monopatia-periballontiki-s-ekpaideusis-ston-D-Amuntaiou>
- Alterthess, “Καλλιστώ”: Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης:
<https://alterthess.gr/kallisto-dyo-monopatia-perivallontikis-ekpaideusis/>
- Μακεδονία, Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης προτείνει η “Καλλιστώ” στον Δήμο Αμυνταίου:
<https://www.makthes.gr/dyo-monopatia-perivallontikis-ekpaidefsis-protinei-i-kallistw-ston-dimo-amintaioy-385906>
- Ανθρώπινα Νέα, Μονοπάτια: <https://anea.gr/monopatia/>
- EPT NEWS, Μονοπάτια συνύπαρξης ανθρώπου και αρκούδας στο Αμύνταιο:
<https://www.ertnews.gr/perifereiakoi-stathmoi/florina/monopatia-synyparxis-anthropoy-kai-arkoydas-sto-amyntaio/>
- thesspress, Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης προτείνει η “Καλλιστώ” στον δήμο Αμυνταίου:
<https://www.thesspress.gr/dyo-monopatia-perivallontikis-ekpaidefsis-proteinei-i-kallisto-ston-dimo-amyntaioy/>
- analitis.gr, Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης προτείνει η “Καλλιστώ” στον δήμο Αμυνταίου:
<https://analitis.gr/dyo-monopatia-periballontikhs-ekpaideyshs-proteinei-h-kallistw-ston-dhmo-amyntaioy/>

- Θέρμη Σερρών, “Καλλιστώ”: Δύο μονοπάτια περιβαλλοντικής εκπαίδευσης:
<https://thermie.gr/kallisto-dyo-monopatia-perivallontikis-ekpaideysis/>
- palo, the news reading experience, Μονοπάτια συνύπαρξης ανθρώπου και αρκούδας στο Αμύνταιο:
<http://www.palo.gr/macedonia-nea/monopatia-synyparksis-anthrwpy-kai-arkoydas-sto-amyntaio/27484989/>

Παράρτημα VIII: Υλικό που συνοδεύει την αναφορά

1. Βίντεο που δημιουργήθηκε και προβλήθηκε για την παρουσίαση των μονοπατιών.
2. Παρουσιάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις δύο εκδηλώσεις.
3. Υλικό που παράχθηκε στο πλαίσιο της δράσης (εκπαιδευτικός οδηγός, φυλλάδιο μαθητών και πινακίδες ερμηνείας περιβάλλοντος).
4. 2 βίντεο από τις δύο εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 13/05/2021.